

In dit Henri-nummer:

- * ACTIVITEITENKALENDER
- * VOORWOORD
- * IN MEMORIAM HENRI VANDENBRIELE
- * KONGOBOOT IN HET LEOPOLDPARK (3)
- * UIT ONZE MUSEA
- * DE KEIGNAERT IN ZANDVOORDE.
- * VEERTIG JAAR VISLEURHANDEL (1)
- * VERHALENBRUNCH MET OMER VILAIN (1)
- * CHINA: DE VERBAZING VOORBIJ...! (2)
- * 100 JAAR GELEDEN: DE BRAND VAN DE
ST.-PIETERSKERK
- * KIEKJES, KOETJES & KALFJES

Gidsenblad
LANGE NELLE
OOSTENDE

Driemaandelijks blad van de afdeling OOSTENDE
van de WESTVLAAMSE GIDSENKRING vzw
Afgiftekantoor OOSTENDE 1
Verantwoordelijke uitgever en redactie
Dirk Beirens, Floralaan 7, 8400 Oostende

IN DIT HENRI-NUMMER:

Inhoud:

23	ACTIVITEITENKALENDER	REDACTIE
25	VOORWOORD	MARC LOY
26	IN MEMORIAM HENRI VANDENBRIELE	MONIQU en OMER
28	DE "A.I.A." OF KONGOBOOT IN 'T LEOPOLDPARK (3)	VINCENT DUFLOU
32	UIT ONZE MUSEA	DIRK BEIRENS
36	DE KEIGNAERT IN ZANDVOORDE	JOHAN BROIDIOI
39	VERHALENBRUNCH MET OMER VILIAN	MARTINE QUAEGHEBEUR
43	CHINA: DE VERBAZING VOORBIJ....!(2)	MONIQUE LUCA
46	VEERTIG JAAR VISLEURHANDEL	RICHARD QUAEGEBEUR
49	100 JAAR GELEDEN DE BRAND VAN DE ST.-PIETERSKERK	LUCIEN VALCKE
51	KIEKJES, KOETJES & KALFJES	REDACTIE

Verantwoordelijke uitgever en redactie:

Dirk Beirens, Floralaan 7, 8400 Oostende

De medewerkers zijn verantwoordelijk voor de door hen getekende bijdragen
(overname mag, mits bronvermelding)

Vormgeving:

Herman Moerman, Parijsstraat 11/6, 8400 Oostende

Secretariaat:

Patricia Veris, Nachtegalenlaan 50, 8400 Oostende

Voorzitter:

Marc Loy, Batterijstraat 70, 8450 Bredene

Rekeningnummer:

068-2075070-73

**Wilt u zeker weten of een activiteit al dan niet doorgaat contacteer
(onze nieuwe) secretaris Patricia Veris
tel. (059) 80 62 39 - fax (059) 80 12 54**

FIETSELING "DE GROENE 62"

(afgelast als het stortvloedt)

Zaterdag 15 juni 1996

o.l.v. René Vandercruyssen

We doen aan landschapsverkenning langsheen de oude spoorwegbedding Oostende-Torhout met aandacht voor aardrijkskunde, geschiedenis, natuur en milieu, fauna en flora, landbouw e.a. activiteiten.

Vertrek om 14.30 u. aan het begin van de route, Zandvoordestraat, bij transportbedrijf Maenhout.

Aankomst grens Torhout ("katwater van vruchtbare aarde" = cryptische omschrijving) omstreeks 17.30 u. afhankelijk van eventuele pauze bv. in Herdershoeve te Ichtegem.

Deelnemers keren op eigen kracht terug naar Oostende (minder geroutineerde fietsers laten zich misschien met de auto ophalen)

Het wordt een leerrijke en leuke fietstocht.

Leden: gratis - niet leden: 50 BEF.

KREKENFIETSELING

(afgelast als het stortvloedt)

Vrijdag 21 juni 1996 om 19 uur. Afspraak aan het Sint-Annakerkje in Stene-Dorp.

Begeleiding: Marcel Braet

De krekentocht is ondertussen een klassieker (8ste keer al) geworden op ons programma. We fietsen door het geklasseerde krekengebied, op de Groene 62 en langs de "Keignaert" in Zandvoorde.

Duur: ongeveer 2 uur (terug aan kerkje Stene-Dorp): afwisselend fietsen en becommentarieerd bewonderen.

Leden: gratis - niet-leden: 50 BEF

OPEN MONUMENTENDAG

Zondag 8 september 1996

Thema: KLEUR

"Kleurige" opening om 10 uur op het Wapenplein

Te bezoeken:

- Loodswezen met het werk van Roger Raveel
- St.-Petrus en Pauluskerk met brandglasramen en praalgraf
- St.-Pieterstoren of Peperbusse met eerstesteenleggingsscène
- Casino-Kursaal met Fresco Delvaux (onder voorbehoud)
- De Post met keramiekwerk
- Arme Klarenkerk met brandglasramen
- Thermae Palace Hotel met brandglasraam, vloer en deel Turkse Baden
- PMMK
- Stedelijk Museum voor Schone Kunsten
- Heemkundig museum

Wandeling (1 x in VM & 2 x in NM) in het oude stadsgedeelte, duur 2.30 uur

Brochure verkrijgbaar tegen 50 BEF, op elke locatie, ook katernen.

ONTSTAANGESCHIEDENIS VAN HET BELGISCH KUSTGEBIED

Vrijdag 4 oktober om 20 uur in zaal "Den Anklap", Leffingestraat 85, Oostende. Voordracht door mevrouw Cecile Baeteman.

De wordingsgeschiedenis van het kustgebied zal geschetst worden vanaf het begin, 10.000 jaar geleden, tot en met de inpolderingen in de Middeleeuwen. Het is dan ook een geologische geschiedenis die bepaald werd door de stijgende zeespiegel en resulteerde in een afwisseling van verschillende landschappen, zoals wadden en veengebieden die zich steeds meer landinwaarts uitbreidden samen met een steeds veranderende positie van de kustlijn.

Activiteitenkalender (vervolg)

De huidige toestand van de polders met betrekking tot de kwetsbaarheid tegenover overstromingen - zowel vanuit zee als vanuit het binnenland - zal geïllustreerd worden, alsmede de problematiek van de achteruitschrijdende kustlijn, of kustafslag.

Mevrouw Baeteman

(° Nieuwpoort, 05.05.1950): beknopt CV

- universitaire studies VUB: lic. in de Aardr. Wet. (1972) + doctoraat in 1981 met een proefschrift over "De Holocene Evolutie van de Westelijke Kustvlakte (België)";

- tewerkgesteld als geoloog bij de Belgische Geologische Dienst, afdeling Kwartairgeologie sinds 1972.

- deeltijds Hoogdocent aan de Vrije Universiteit Brussel, Toegepaste Geologie.

- wet. specialisatie: Kwartaire zeespiegelschommelingen, geologische kartering van lage kustgebieden en aanverwante geologische problematiek, Kwartairgeologie van het Belgisch Continentaal Plat, reconstructie van landschaps-evoluties in kustvlaktes en riviergebieden doorheen de tijd in het bijzonder van archeologische sites.

- auteur van een vijftigtal wet. publicaties.

- talrijke opdrachten en colleges in het buitenland (China, Viëtnam, Thailand, Fillipijnen en Zuid-Europa)

Leden gratis - niet-leden 50 BEF

LIDMAATSCHAP

Het lidmaatschap gaat in principe in op 1 januari van een werkjaar en houdt in: (meestal gratis) deelname aan onze activiteiten zoals voordrachten, bezoeken, wandelingen en uitstappen. Bovendien ontvangt elk lid gratis het driemaandelijks gidsenblad met activiteitenkalender, wetenswaardigheden, luchtige en meer wetenschappelijke bijdragen.

Als het verschijnt ook het blad van de West-Vlaamse Gidsenkring.

De bijdrage is 400 BEF, over te schrijven op bankrekening nr. 068-2075070-73 t.n.v. West-Vlaamse Gidsenkring, afd. Oostende "Lange Nelle", 8400 Oostende.

Men kan ook steunend lid (500 BEF) of erelid (1000 BEF) worden door het passende bedrag over te maken.

'n Paar maanden geleden opperde Robert Coelus, de voorzitter van de Vriendenkring van het Noordzee-aquarium niet onterecht dat de modale Oostendenaar en z'n bestuur een grof gemis aan maritieme cultuur hebben, m.a.w. met hun rug naar de zee leven.

Spilliaert leerde ons al in het begin van de eeuw - en in de voorbije maanden opnieuw - de unieke grens van Oostende ontdekken: de zee en haar front, de dijk.

Al jaren ook probeert onze gidsenkring op een bescheiden manier interesse te kweken bij stadsgenoot en passant voor het maritieme gebeuren via o.a. onze "Vuurtoren-" en "Visserijwandeling", de "Maritieme Tocht" en bezoeken aan "Mercator" en "Noordzee-aquarium".

DE ZEE

En toeval of niet, maar een aantal evenementen en initiatieven smaken dit jaar zilter dan anders.

Eind mei is (was) er het "Weekend van de Zee", tijdens de zomer loopt de tentoonstelling "De Baden van Oostende en Ensor - satiricus" en ook het strand vormt meer en meer het decor voor sportieve en culturele manifestaties. Er is hoop...

In maart namen wij afscheid van onze collega-gids en vriend Henri Vandenbriele. Een man waarover men in onze kring met respect en sympathie zal blijven spreken, omdat hij ondanks z'n slepende ziekte altijd letterlijk en figuurlijk welgemutst op het appel verscheen voor een gidsbeurt, een algemene vergadering of een andere activiteit. Altijd bereid ook om in te springen, informatie door te sluisen, zonder veel kabaal, stil maar correct. We blijven ook z'n gedrevenheid waarderen en z'n inzet om zelfs vorig najaar nog de soms fysiek zware gidsbeurten in het Domein Raversijde af te werken.

Henri nam via z'n gedachtenisprentje sereen en moedig afscheid van ons.

Ook die laatste tocht heeft hij, zoals altijd, grondig voorbereid!

We dragen, gemeend, dit nummer van ons gidsenblad aan Henri op.

Het Bestuur

In Memoriam Henri Vandenbriele

We hadden samen de gidsencursus Westhoek gevolgd in 1984, maar hij was me niet echt opgevallen. Toen Henri een proefgidsbeurt voor z'n examen moest geven, ging ik luisteren, want WO I interesseerde me wel en ik wist dat Henri daar een expert in was.

Tot mijn grote verwondering ontpopte deze stille, bescheiden man zich tot een vlotte verteller die zijn publiek enorm wist te boeien. Ik merkte voor het eerst op dat hij een levendige twinkeling in zijn lichtbruine ogen had. Hij was zo enthousiast om alles wat hij intens bestudeerd had, aan de mensen te kunnen vertellen.

Na deze cursus hebben we er samen nog vele gevolgd. Tijdens gesprekken die we samen onderweg hadden, gaf hij me vaak een andere, verstandige kijk op de dingen. Was er ergens een vernissage of receptie, dan probeerde ik in zijn buurt te blijven want Henri onthield de namen van de meeste mensen en hij wist nog wat hen bezighield, vroeg naar de gezondheid van vrouw en kinderen en had altijd wel een interessant foldertje of artikel uit te delen.

Mijn beste Henri, dank je wel voor alles wat je me leerde: ik zal met respect en enthousiasme verder vertellen...

Dank je wel voor je geduld en je gulle traktaties, je hartelijke lach en je vrolijke kwinkslagen.

Dag, mijn lieve vriend. Ik zal je missen... Ik zal je heel erg missen!

(Monique Luca)

*Gidsencursus
Oostende:
Leopold II-
wandeling,
zaterdag
19 oktober 1991,
Clementinaplein,
rozentuin:
vooraan gehurkt:
Henri Vandenbriele*

Bij het afscheid van een vriend

Collega-gids Maria wist het eens tijdens een bestuursvergadering zo mooie en treffend te verwoorden: "De gidsenkring is het schoonste wat mij ooit is overkomen."

Inderdaad, de nu 36 gidsen van "Lange Nelle" zijn in de loop der jaren uitgegroeid tot één grote familie, waarin hechte, ware vriendschap primeert.

Als gids van de Westhoek was Henri een deskundige op gebied van de twee WO. Op het domein Raversijde kon hij zijn toehoorders begeistere door zijn enthousiaste model-rondleidingen.

Onze dispatcher Rita zei het nog onlangs: "Wat spijtig dat zo'n enorme schat aan kennis nu verloren is..." Nog meer bedroevend echter is het verlies van een groot, moedig en edel mens. In een broos lichaam schuilde een reusachtige energie: hij streed tot het uiterste.

In het hart van elke gids van "Lange Nelle" zal hij blijven voortleven als een TOREN VAN WILSKRACHT EN EEN LICHT VOOR KAMERAADSCHAP.

Dank je, in-goede vriend Henri...

(Omer Simoens)

*Daguitstap
"Lange Nelle"
FRONTROUTE WO I,
zondag 2 mei 1993.
Dodengang
Diksmuide:
onze gidsen-begeleiders
(vlnr):
Herman Chaffart,
Pierre Vanhecke,
Jacques Høregat (leider)
en
Henri
Vandenbriele*

De "A.I.A.", of Kongoboot in het Leopoldpark (3)

Vincent Duflou

(vervolg van vorig nummer)

Na enkele proefvaarten op de Stanley Pool werd op 9 mei 1883 om 06.00 uur eindelijk het startsein gegeven voor de exploratie van Boven-Kongo (22).

Ditmaal was de vloot slechts samengesteld uit vijf vaartuigen: de "En-Avant", de "Royal", de "A.I.A." een walvissloep en een tweede niet nader omschreven vaartuig van 18 m. lengte (23). De "En-Avant", voor deze expeditietocht volledig herschilderd in het wit, fungeerde opnieuw als admiraalschip met STANLEY aan het hoofd. De "Royal", voor deze avontuurlijke tocht voorzien van een nieuwe koperen bekleding stond onder leiding van VAN GELE. De "A.I.A.", net zoals de "En-Avant", geschilderd in het wit stond onder leiding van Camille COQUILHAT.

Gedurende de hele exploratie van Boven-Kongo is de "A.I.A." als bevoorradings- en verkenningsschip gebruikt geweest.

Om een idee te geven van wie en wat er allemaal werd meegenomen op zo'n expeditietocht volgt een inventaris van de 6 ton vracht en het aantal deelnemers (24).

- De "En-Avant": 21 balen stof, 300 kg. schelpen, 45 l. smeerolie, 70 kg. meel en aardappelen, 95 kg. bonen, 1 kist met divers proviand, 25 kg. suiker, 15 kg. beschuit, 12,5 kg. thee, 20 kg. koffie, 1 kist met flessen brandewijn, 70 kg. beddegoed, 2 kisten met medicijnen, 1 kist met navigatie-instrumenten, 125 kg. persoonlijke bagage, 30 kg. keukengereedschap, 4 kisten munitie, 1 kist met fijne lakens, 1 kist met diverse artikelen, 10 passagiers en 4 bemanningsleden.

- De "Royal": 19 kisten munitie, 225 l. smeerolie, 325 kg. koperstaven, 9 passagiers en 4 bemanningsleden.

- De "A.I.A.": 26 balen stof, 22,5 l. smeerolie, 4 vaatjes zout, 4 kisten proviand bestemd voor de Europeanen, 22 kisten proviand voor de nederzettingen, 4 kisten beschuiten, 1 kist met hoeden en petten, 6 kisten parels, 1 kist medicijnen, 1 pak grote sabels, 4 kisten met schrijnwerkersmateriaal, 2 ladingen zagen, 10 ladingen bijlen, houwelen, nagels, vijzen enz., 8 passagiers en 6 bemanningsleden.

- De walvissloep: 1820 kg. koperen staven, 4 kisten met zaaigranen en 10 bemanningsleden.

- De tweede sloep: 225 l. smeerolie, 325 koperen staven en 26 passagiers. Het verblijf op deze stoomsloepen bleek geen pretje te zijn. Dit blijkt uit het relaas van luitenant Camille COQUILHAT.

"... nos bateaux non pontés, n'offrent pour tout abri qu'une toile à voile, tendue horizontalement au-dessus de nos têtes et dans laquelle les flammèches du bois en combustion échappées des cheminées, font d'innombrables trous.

Accroupis à l'arrière sur des tas de caisses et de ballots, resserrés au milieu des noirs, et ayant devant nous les chaudières qui tiennent le milieu des bateaux, nous sommes placés au point du maximum de température et de parfum.

Passer dans cette situation de conserves au bain-marie onze ou douze heures interrompues par jour n'est pas idéal" (25).

(22) COQUILHAT spreekt in zijn verslag van 10 mei 1883, 's middags.

(23) Het betreft naar alle waarschijnlijkheid de grote prauw die pas enkele dagen later, op 13 mei 1883; werd aangekocht om de vloot aan te vullen. Deze prauw werd op sleeptouw genomen door de "Royal".

(24) Volgens de ene bron is er sprake van 77 bemanningsleden, volgens een andere bron 80, waaronder 7 Europeanen en 73 zwarten.

(25) COQUILHAT C., *Sur le Haut-Congo*, pag. 119.

Bij valavond werd er telkens halt gehouden om te kamperen langs de oever van de stroom en om stookhout te hakken. De nachtrust was van korte duur. Om 04.00 uur werd iedereen gewekt om in te schepen.

Op 9 juni 1883 stichtte de expeditie een nederzetting op de evenaar, die later de naam kreeg van Coquilhatville, naar luitenant COQUILHAT die er samen met luitenant VAN GELE de leiding had.

Daarna keerde de kleine vloot terug naar Leopoldstad, de thuisbasis om er een nieuwe vracht op te halen. Op 19 juli 1883 voer de vloot volgestouwd met vracht terug de stroom op, ditmaal onder leiding van de Zweedse kapitein ANDERSON.

Eens de lading gelost keerden de bootjes opnieuw naar de thuisbasis waar STANLEY weer de leiding overnam. Op 29 augustus 1883 vertrok hij met bestemming de Stanley Falls. Deze kleine watervallen bevinden zich op de Loalaba, de bronrivier van de Kongostroom. (Zie kaart).

Tijdens de reis naar de Stanley Falls raakten de "A.I.A." en de "Royal", totaal onverwacht, betrokken in een beschieting door de Itimbas en de Biangalas. Wij laten het relaas van deze gebeurtenis over aan de ontdekkingsreiziger zelf.

"Le danger que couraient nos employés de Bolobo, privés d'abri par l'incendie de la station, me décida à partir immédiatement.

Nous nous mettons donc en route le 22 août, avec cinquante hommes répartis entre l'En-Avant, qui ouvrait la marche, le Royal et l'Association-Internationale-africaine, qui le suivaient à quelques kilomètres de distance. Le 29, l'En-Avant, à bord duquel je me trouvais, accostait Bolobo. Comme d'habitude, une foule de badauds indigènes était assemblée sur le rivage pour contempler nos navires. Moungolo, le village favori d'Ibaka, avait déversé sur la place tous ses habitants, - adultes à peau bronzée, enfants au teit de cuivre. Les Biangalas étaient perchés sur une colline qui sépare le Bas du Haut-Bolobo. Puis apparaissaient les populations d'Ourourou, Mongo, Manga, Yamboula et Lingenji, alignées sur le bord de l'eau. Une véritable légion. Enfin, nous arrivâmes en vue de la station de Bolobo, dont les murs calcinés ne représentaient plus qu'une ruine informe. Je donnai ordre au mécanicien de réduire la vapeur à trois atmosphères, pour nous permettre d'attendre le Royal et l'Association-Internationale-africaine, et j'écoutais le récit qu'on me faisait au sujet de l'incendie de la station, quand survint un messenger d'Ibaka, chargé de m'apprendre que les indigènes Itimbas et Biangalas avaient fait feu sur les deux navires qui nous suivaient. La nouvelle nous surprit profondément; d'abord, par ce qu'il y avait à bord du Royal trois indigènes de Bolobo - ceux qui étaient venus nous annoncer l'incendie, - ensuite parce que toutes les populations indigènes devant lesquelles nous venions de passer sur l'En-Avant nous avaient salués et accueillis très favorablement. Du reste, le chef de la station venait m'annoncer qu'il était en bonne intelligence avec toutes les tribus de Bolobo et des environs; qu'il s'entendait à merveille avec Oupita, chef d'Itamba, et qu'il avait échangé ce matin même des présents avec le chef Manga.

Comment expliquer dans ces conditions l'agression commise contre nos bateaux à vapeur? Pour en avoir le coeur net, nous redescendîmes le fleuve sur l'En-Avant. Nous venions de longer le village Manga, à 500 mètres au-dessous de Bolobo, et j'avais à peine eu le temps de distinguer mon

protégé Myongo, d'Ousindi, reconnaissable à la poignée de son sabre toute couverte de perles, quand une bordée de feu jaillit des buissons, en même temps d'une pluie de lingots, dont quelques-uns venaient de frapper la coque d'acier de notre navire, en rendant le son d'un piéce d'or qu'on fait sonner sur un comptoir.

Il n'y avait plus de doute. On nous attaquait. Des projectiles sifflaient au-dessus de nos têtes. Les carabines des indigènes, embusqués derrière des buissons, à cinquante mètres à peine, nous envoyaient des saluts significatifs.

Depuis quatre ans que nous parcourions le Congo, c'était la première fois que les naturels nous traitèrent de la sorte. Jamais nous n'avions eu à tirer un coup de fusil.

Maintenant, la nécessité de nous servir de nos armes était inéluctable. En dépit de notre faiblesse numérique - nous n'étions que six à bord - nous ripostâmes à la fusillade par la fusillade, tout en accélérant notre marche pour aller secourir les deux autres bâtiments. Vingt minutes plus tard, l'Association-Internationale-africaine en le Royal nous apparurent. Ils avaient eu à soutenir un lutte très rude et l'avaient échappé belle, car un seul membre de l'équipage avait été blessé, et encore par la maladresse d'un de ses camarades qui l'avait atteint d'un coup de feu à l'ennemi.

Les deux steamers ayant été ramenés à Bolobo, le Royal prit aussitôt la route de Léopoldville, pour aller chercher un officier d'artillerie et un canon Krupp. Il s'agissait d'intimider un peu les habitants de Bolobo pour empêcher tout nouvelle incartade" (26)

Begin december 1883 bereikte de "A.I.A." voor de eerste maal de Stanley Falls. In de nederzettingspost van de Falls, het latere Stanleyville, thans Kisangani, werd de Schotse mecanicien BENNIE achtergelaten.

(26) STANLEY H.M., Cinq années au Congo, pag. 398 - 400.

Op 23 januari 1884, na vijf maanden afwezigheid bereikte de expeditievloot terug zijn thuisbasis. Voor STANLEY betekende dit het einde van zijn exploratie van Boven-Kongo, waarna hij terugkeerde naar Europa, om verslag uit te brengen aan onze koning LEOPOLD II in Oostende. Bij zijn vertrek uit Afrika gaf STANLEY de leiding van de expeditie over aan kapitein HANSSSENS.

De vloot bereidde zich opnieuw voor en voer opnieuw de Kongostroom op richting Stanley Falls. De "A.I.A." stond nu onder leiding van mecaniciens DREES.

Onderweg werd de nederzetting post van Bangala (27) opgericht.

Terwijl de "Royal" terugkeerde naar Leopoldstad om er vracht op te halen, zetten de "En-Avant" en de "A.I.A." verder koers richting Stanley Falls. Op 3 juli 1884 bereikte de "A.I.A." voor een tweede maal de watervallen. Zes dagen later, op 9 juli 1884 vertrok expeditieleider HANSSSENS met zijn twee stoomsloepen terug naar Leopoldstad. De Schot BENNIE maakte weer deel uit van de bemanning. Hij werd afgelost door de Zweed WESTER, bijgestaan door de Belgische mecaniciens AME-LOOT.

Op 12 november 1884 vertrok de "A.I.A." voor de derde maal met bestemming de Stanley Falls. Op 8 december 1884 gebeurde er een tragisch ongeval op deze stoomsloep. Mecaniciens BENNIE pleegde zelfmoord aan boord van de "A.I.A." door zich een kogel door het hoofd te jagen.

Tijdens deze trip kregen de "Royal", de "En-Avant" en de "A.I.A." te kampen met technische problemen, waardoor hun vaart sterk vertraagd werd. Men was genoodzaakt halt te houden (januari 1885) om dringende herstellingen uit te voeren. De schroefbladen van de "A.I.A." waren vervormd en met zeer veel moeite slaagde mecaniciens HOMBERG erin om ze weer te herstellen.

In zijn agenda noteerde KATCHECHE, alias luitenant VAN GELE, dat voortgaande

op de woorden van HOMBERG, de gestorven BENNIE aan de oorzaak lag van de slechte technische toestand van de bootjes. Hij zou in Leopoldstad nagelaten hebben de sloepen te reviseren voor de afvaart daar hij in de war was ten gevolge van tegen hem gerichte beschuldigingen van moord. Pleegde hij daarom zelfmoord?

Na dit vervelende oponthoud zette de vloot haar tocht verder en op 12 januari 1885 werd de "A.I.A." voor een tweede maal onder vuur genomen.

Uiteindelijk bereikte de "A.I.A." op 26 januari 1885 voor de derde keer de Stanley Falls. Vijf dagen later, op 31 december 1885 ving de terugreis aan. De "A.I.A." was toen reeds 21 maanden in dienst en totaliseerde al 5.000 kilometers. De terugreis ging gepaard met een zeer heuglijke en emotionele gebeurtenis. Op 16 februari 1886 deed de "A.I.A." op zijn terugreis de nederzetting post van Bangala aan. (Zie kaart) Aan boord van de stoomschuit zat een zekere ALAKAI (28). Hij was één van de verdwenen Houassasoldaten van de nederzetting post aan de Aruwimistroom. Toen zijn landgenoten hem aan boord van het scheepje opmerkten, werden zij spontaan overvallen door een intens vreugdegevoel. Hun verloren gewaande landgenoot werd op de schouders getild en triomfantelijk rondgedragen doorheen de nederzetting post.

(27) Deze nederzetting post kreeg later de naam van Nieuw Antwerpen.

(28) ALAKAI had een hachelijk en luguber avontuur beleefd waarin hij ternauwernood ontsnapte aan kannibalen. Het addendum verhaalt het relaas van zijn macaber avontuur.

Uit onze musea

Dirk Beirens

1. STEDELIJK MUSEUM VOOR SCHONE KUNSTEN

Even op adem komen, na de succesvolle retrospectieve **LEON SPILLIAERT**

**** 16e EUROPAPRIJS voor SCHILDERKUNST (16.06.1996 - 29.08.1996)**

2. MUSEUM ENSORHUIS, Vlaanderenstraat 27

(vanaf 1 juni elke dag open - behalve op dinsdag)

**** De Molenduivel en Contes" (tot 30.09.1996)**

Kleinschalige maar belangrijke tentoonstelling:

"Contes" verwijst naar een in 1935 verschenen bibliotheek kunstpublicatie van Horace Van Offel, waarvoor Ensor zijn laatste ets, een weke-wasprenst "De Molenduivel" vervaardigde. "Contes" omvat naast verhalen van de auteur ook heel wat grafisch illustratiemateriaal, o.m. etsen van Spilliaert en Brusselmans.

3. HEEMMUSEUM "DE PLATE"

**** 150 JAAR OOSTENDE-DOVER (thematentoonstelling door F. Gevaert)**

(29.03.1996 - 15.09.1996)

4. MUSEUM VOOR MODERNE KUNST (PMMK)

**** RAOUL DE KEYSER, 40 schilderijen LEERVLUCHTEN 1992 - 1994**

(06.04.1996 - 12.06.1996)

Raoul De Keyser (°1930 Deinze) begon in de vroege jaren '60 met schilderen. Aanvankelijk leunde zijn werk nauw aan bij dat van Roger Raveel met wie hij in zijn beginjaren regelmatige contacten onderhield. Dit resulteerde onder meer in de inrichting van de kelders in het kasteel van Beervelde in 1966-1967.

Het vroege werk van Raoul De Keyser verbeeldde motieven en fragmenten uit een banale werkelijkheid. Hij schilderde deze alledaagse werkelijkheid niet getrouw na, maar manipuleerde ze door de zaken op het doek extreem te vergroten of abrupt af te snijden. Zijn composities werden gaandeweg meer geometrisch en abstract, hoewel de link met de alledaagse werkelijkheid bleef. Achteraf ging hij zich distancieren van de zogenaamde Groep van Beervelde door het minimaliseren van het onderwerp en het fundamentele van het schilderen zelf voorop te stellen.

Zo ging De Keyser systematisch de picturale waarden op zichzelf beschouwen als elementen van een soort elementaire schilderkunst waarin kleur, vorm en textuur een eigen leven gingen leiden. Gaandeweg is deze benadering intuïtiever, kwetsbaarder en intenser geworden en werd het resultaat van een eigenzinnig en intens beleven van de schildersdaad zelf, wars van elke jacht op effect of van extra-picturale middelen.

Zijn verfoepbreng is zeer divers: nu heftig en direct, dan aarzelend of vol ingehouden emotie. De Keyser schildert en overschildert tot de gewenste dichtheid verkregen wordt. Aldus ontstaat een gelaagdheid die zowel formeel als inhoudelijk is. Raoul De Keyser maakt het de kijker niet gemakkelijk. Zijn werk doet vooral beroep op een plastische gevoeligheid. Het vraagt van de kijker een aandachtig picturaal beleven.

De meest recente schilderijen van Raoul De Keyser leiden een eigen, picturaal leven los van elke anekdotiek en de alledaagse werkelijkheid. Ze zijn ontdaan van elke vorm van expressiviteit zowel naar vorm als naar inhoud en vallen zelfs samen.

"Leervluchten" is de titel van deze tentoonstelling die in een 40-tal werken uit de periode 1992-1994 een doorsnede biedt van het recente oeuvre van Raoul De Keyser.

Deze werken, waarvan enkele reeds in belangrijke exposities te zien waren, worden nu voor het eerst in één solo-tentoonstelling samengebracht. Dat deze periode een ontzettend belangrijke en vruchtbare was, bewijst zijn participatie aan een viertal toonaangevende exposities waarop de geldigheid van de hedendaagse schilderkunst werd onderzocht: de spraakmakende tentoonstelling 'Modernism in Painting' (PMMK-Oostende, 1992), 'As long as It last' (Witte de With, Rotterdam, 1993), 'Der zerbrochene Spiegel. Positionen zur Malerei' (Wenen-Hamburg, 1993) en 'Unbound. Possibilities in Painting' (Hayward Gallery, Londen, 1994)

**** PAUL DE VYLDER, beeldprojecten 1980 - 1994**

(06.04.1996 - 12.06.1996)

Paul De Vylder (°1942 Sint-Niklaas) woont in het Waaslandse Elversele. Van hem kocht het PMMK in 1987 het monumentale triptiek "Memorial" (1982-1983).

De Vylders eerste persoonlijke tentoonstelling dateert van 1965. Toen was hij sterk begaan met wiskunde, informatica en cybernetica. Uit onvrede met het kunstcircuit stopte hij in 1972, hij ging kunstgeschiedenis studeren maar hernam zijn kunst op het einde van de jaren '70.

De tentoonstelling in het PMMK toont juist het werk dat vanaf die tijd ontstond en ontsluit de periode 1980-1984 met schilderijen, installaties en driedimensionale objecten (tekeningen en ontwerpschetsen komen hier niet aan bod).

Paul De Vylder wandelt als beeldend kunstenaar gefascineerd rond in het oneindige beeldarsenaal dat ons ter beschikking staat. "Het beeld heeft in onze cultuur zijn onschuld verloren", zegt de kunstenaar. "Er bestaat geen duidelijk, eenduidig beeld meer". Wij zijn bedolven onder informatie en beelden die wij niet in 1 samenhangend cultureel netwerk kunnen brengen. Dit beeldenarsenaal is de biotoop van Paul De Vylder waaruit hij nieuwe - dubbelzinnige - samenhangen creëert.

Uit de meest diverse iconografische bronnen, waarvan de herkomst dan ook nog niet altijd te achterhalen valt, verwerkt Paul De Vylder fragmenten. De beelden zijn koud en streng in grijs en zwart geschilderd. De stiling waarmee de figuratie is weergegeven, heeft tot taak de valsheid van het beeld te ontmaskeren.

Paul De Vylder laat de dingen uit zichzelf treden, vertrouwde relaties worden overhoop gehaald, hij speelt met omkeringen en verschuivingen, ontubbelingen, spiegelbeelden en dubbelzinnigheden. Het is een intellectueel spel, een zaak van de rede eerder dan van de intuïtie. Hét symbool van dubbelheid is de hermafrodit: noch het ene noch het andere; ongreepbaar, ondoorgrondelijk. Dit alles brengt veelvuldige en boeiende associaties teweeg. Vermits taal ontoereikend is om de werkelijkheid weer te geven, is elke code onvolledig. Het is dan ook van geen belang of het verhaal dat in het beeld is verweven, samenhangend en ondubbelzinnig is. Het beeld zelf moet samenhangend zijn, de sporen van het collagewerk horen onzichtbaar te zijn. De veelheid en diversiteit vormen een naadloze maar dubbelzinnige eenheid.

**** RAYMOND MINNEN**

(06.04.1996 - 12.06.1996)

Sinds de jaren '70 creëert Raymond Minnen een eigenzinnig fascinerend universum, een plastisch environment in zijn huis-tuin-atelier-galerij te Mol. De Toet-anch-Ramôn-Gallery is een dubbelzinnige wereld waar leven en werk, atelier en museum, kunstenaar en konservator samenvallen, waar de verzamelaar kunstenaar wordt en de kunstenaar op zijn beurt op zoek gaat naar collectioneurs.

Want Raymond Minnen is een gepassioneerde verzamelaar die wat hij vindt recycleert tot hoogst eigenzinnige creaties. Toevallig gevonden fragmenten uit de meest diverse contexten, afgietsels (van objecten, maar ook van zijn vrienden) worden geassembleerd en krijgen een plaats in het overvolle expositieparcours van de Toet-anch-Ramôn-Gallery. Gebruik makend van het toeval en het onderbewuste creëert Raymond Minnen een wereld die de toeschouwer vaak op het verkeerde been zet. Door realistische elementen te combineren met een grenzeloze fantasie ogen zijn werken exuberant en neigen ze naar kitsch. Het zijn geboetseerde figuurtjes, schilderijen en collages, kijkkasten en geassembleerde stillevens en composities, maar ook monumentale ruimtelijke werken in gips of in polyester gegoten en met acrylverf beschilderd.

Het oeuvre van Raymond Minnen is ogenschijnlijk gebaseerd op louter geestige vondsten en groteske effecten, waar erotiek een dominante plaats heeft in gevonden. Maar schijn bedriegt: wilde satire slaat soms om in cynische spot. Terwijl zoveel aandacht naar de vorm gaat, blijkt de idee op de vorm te primeren. Want zoveel herkenbaarheid stemt tot associaties en overpeinzingen.

Raymond Minnen speelt met de absurditeit en de ambiguïteit (niets is waar, niets is leugen) van het leven. Hij wil relativeren door middel van exuberantie en ook de toeschouwer heeft zijn plaats in al deze dubbelzinnigheid: hij heeft tot taak om zoveel ambivalentie en ambiguïteit te duiden.

**** "DE KUNST VAN HERR SEELE"**

"Cowboy Henk by Kama & Seele"

(06.04.1996 - 12.06.1996)

Dag op dag doch 99 jaar later dan James Ensor werd Herr Seele als Peter Van Heirseele (in Torhout) geboren. Hij liep academie, studeerde beeldhouwen, maar hield eigenlijk meer van muziek. Hij wou clavécimbels bouwen (restaureren, of beschilderen) maar hij leerde piano's stemmen (in Wales). Hij werd pianostemmer (een weldoend beroep: de klanken hebben een goede uitwerking op mijn zenuwen en darmen"), opende een handel in Oostende en bekwam aldus een financiële onafhankelijkheid om zich artistiek te kunnen uitleven.

Want ondertussen had hij Kamagurka leren kennen, het was het begin van een jarenlange artistieke samenwerking. Ze treden samen op, eten veganistisch ("geen zuivel, geen dierlijke producten; krachtig en toch beheerst"), maken televisieprogramma's (o.a. 'Lava') maar danken hun populariteit vooral aan de strip "Cowboy Henk". Herr Seele tekent het personage met de prachtige kuif, teksten en grappen zijn van Kamagurka. Cowboy Henk is een controversiële strip gebaseerd op dubbelzinnigheden in het taalgebruik en absurde situaties. Een appreciatie volgt meestal op de wil of durf van de lezer om zich te laten opnemen in een andere wereld, een vacuüm, een no-mans-land waar geen zekerheden meer bestaan, waar de premissen van de werkelijkheid of weg zijn, of op hun kop staan, of binnenste-buiten gekeerd zijn. Je bent voor of tegen de lucht van onzin, verslaafd aan of allergisch voor.

Hoe dan ook "Cowboy Henk" is humor met diepgang.

De strip is sober, met zorg voor detail soms aandoenlijk naïef getekend.

**** POL BURY**, retrospectieve
(19.06.1996 - 15.09.1996)

**** WALTER LEBLANC**, tekeningen
(19.06.1996 - 15.09.1996)

**** CONFRONTATIES**, beeldende kunst in België, 20ste eeuw
(19.06.1996 - 15.09.1996)

**** VAN ENSOR OVER SPILLIAERT, PERMEKE, MAGRITTE TOT DELVAUX**
(05.10.1996 - 02.02.1997)

5. VENETIAANSE GAANDERIJEN (Zeedijk)

"DE BADEN VAN OOSTENDE - JAMES ENSOR, SATIRICUS"

(09.06.1996 - 29.09.1996)

Dubbeltentoonstelling: Cultuurdienst i.s.m. Tijdsbeeld NV Gent

(10 - 19 uur en 's vrijdags tot 22 uur)

Deel 1: het ontstaan van het badtoerisme te Oostende

In een eerste gedeelte wordt aan de hand van historische documenten, prenten, tekeningen, publiciteit, foto's ... de ontwikkeling van de zeebaden getoond vanaf het verschijnen van de eerste badkarren op het Oostendse strand in de 18de eeuw tot de afbraak van de vesten omstreeks 1870.

Deel 2: baden en satire

Vanaf hun ontstaan waren de baden een uitgelezen onderwerp van satire en spot. In het tweede deel wordt uitvoerig ingegaan op de vele satirische tekeningen die over de zeebaden en -kuren verschenen in kranten en geïllustreerde tijdschriften of die verkocht werden als spotprent. Er worden werken getoond van o.a. Cham, Félicien Rops en Daniels-Dubar. De Oostendenaar Daniels-Dubar, tekenaar en uitgever van tientallen spotprenten over de Oostendse baden, was bovendien een van de eerste tekenleraars van de jongje Ensor.

Deel 3: de belle époque - Oostende, Koningin der Badsteden

Aan de hand van foto's, affiches, prenten, documenten reconstructies wordt een impressie gegeven van de baden tijdens de belle époque. Meer dan ooit vormt gezondheid slechts een alibi voor een verblijf in Oostende dat uitgroeit tot één van de meest luxueuze en bruisende badsteden in Europa. De historische documenten worden gecombineerd met fotografische details uit het werk van Ensor.

Deel 4: James Ensor - Bains d'Ostende

Centraal in dit Ensor-kabinet staan het schilderij, de tekening en de ets "Baden te Oostende" uit 1890 en 1899 en een voorbereidende studie. Links op het werk zien we een groot aantal badkoetsen omstuwd door een allegaartje van kijklustigen die een wriemelende massa van baders aangapen en begluren.

De literator André de Ridder beschreef hoe Ensor "honderden van deze, de zee beledigende indringers, met hun gebreken en potsierlijkheden tot een dollen narrendans in het water verenigt". Dit werk is meer dan een anekdotische satire: het is veeleer een zedenschets van de maatschappij waarin Ensor leefde.

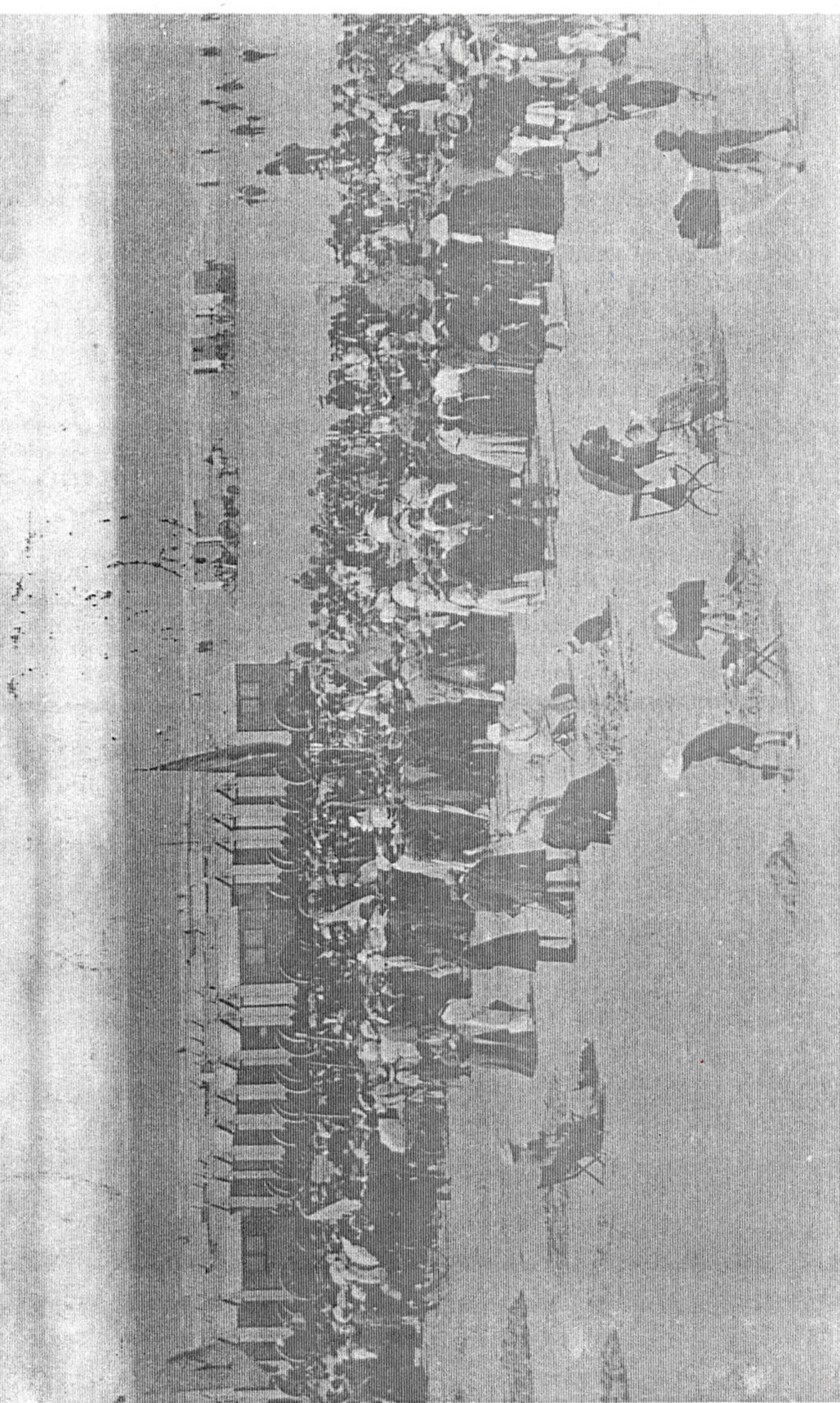
Daartegenover hangen een aantal werkjes, duinen- en strandgezichten uit de jaren 1870, het prille begin van zijn carrière. Aan de andere zijde tonen we enkele werken die verband houden met het toeristische leven in Oostende en met de vissersopstand van 1888. Hiermee klaagt Ensor de januskop van de belle époque aan. Op minder dan 2 km van de zeedijk en het strand worden vissers doodgeschoten. Het geheel wordt aangevuld met door Ensor geïllustreerde brieven en postkaarten.

Deel 5: Ensor, satiricus

"Baden te Oostende" staat natuurlijk niet op zichzelf, maar kadert in een groter geheel van satirische werken die Ensor rond deze periode maakt.

Voor na 1890 valt het op dat Ensor genoeg schijnt te beleven in het maken van satires en narratieve tekeningen, dikwijls kolderieke massataferelen gezien in vogelperspectief. Deze doorweeft hij met opvallend veel kleur en zo krijgen de tekeningen het aanzicht van kleine schilderijtjes. Sommige van deze werken zijn trouwens rechtstreeks op paneel getekend. Op hun beurt krijgen ook zijn schilderijen omstreeks 1890 een meer lineair aspect. Hij komt tot werken die men net zo goed geschilderde tekeningen als getekende schilderijen kan noemen.

OSTENDE
Les jeux d'enfants à la plage

De Keignaert

Johan Broidioi

De Keignaert is wereldberoemd in Zandvoorde. Je kunt er (rol & ijs)schaatsen, hengelen, wandelen en wat niet nog. "Keignaert" is zowel een familienaam als de naam van een geologisch gesproken uiterst jong poldermeertje. In haar diepten woont de keignaertduivel ... Die zorgde er zo'n 10 jaar geleden voor, dat het plan van toenmalig schepen Achtergaele om naar het voorbeeld van 't Bosje, de oevers vast te leggen met azobé-paaltjes, de dieperik in ging. Daar was wel een kloeke actie van vzw De Kreken voor nodig. Een proces, een klassering en wat gewemel achter de schermen om concreet te zijn. Achteraf kwam er nog een deklassering en daarbovenop een hernieuwde klassering bij.

Ondertussen ligt de Keignaert er nog bij als altijd. Als altijd? Dat is niet helemaal zo, eerlijk gezegd. Die paaltjes bvb zijn er alweer uit.

Maar de chronologie heeft zo zijn rechten, dus laat ons starten aan de wieg.

Om te beginnen is het veranderingsproces al begonnen direct na Keignaerts geboorte. Zoals wellicht algemeen geweten, is de Keignaert een restant uit de godsdienstoorlogen en het Beleg van Oostende van 1600 tot 1603. De duinen ten noorden van Oostende werden toen doorgestoken en het zeewater schuurde in de daaropvolgende jaren respectabele kreken en geulen uit in het achterliggende polderland. Een dorp als St-Catharina verdween erdoor in de golven. Ook Zandvoorde had al natte voeten.

Toen de oorlog voorbij was, lag daar de Keignaert: groot, breed, diep en gevaarlijk. In de daaropvolgende jaren werd door een systeem van dijken het overstroomde schorregebied teruggenomen op de zee. Dwars door het midden van de Keignaert werd ook een dijk gelegd waarop nu de Grintweg loopt.

Sinds die tijd stroomt er alleen nog zoet water doorheen de Keignaert. En doorheen die paar eeuwen was er onvermijdelijk erosie: de oevers kalfden af, slijkdeeltjes kwamen van overal meegevoerd. En de plaatselijk tot 10 meter diepe Keignaert werd wat hij nu is: een brede, open en vrij ondiepe kreek.

In de zeventiger jaren kwamen er andere ingrepen: de hele noordoostelijke oever werd een bouwwerf. Momenteel kunnen we daar **vier grote zones** in onderscheiden.

De **eerste, beginnend vanaan de Grintwegdijk, achter de WIH-wijk tot aan de parkzone van de Gelukkige Haardwijk**. Dit stuk ziet er natuurlijk uit. Met zijn nog brede rietkragen, zijn langzaam oplopende grasvelden waarin 's zomers fluitekruid, pastinaak, rode klaver e.a. voor een bont bloemenmozaïek zorgen. Maar schijn bedriegt: deze oever verbergt een natuurkatastrofe: de ooit zeer brede rietvelden werden met een bulldozer platgewalst en de overtollige grond na de bouw van de WIH-wijk werd simpelweg het water ingeveegd. Toch, het moet gezegd, is de huidige natuurwaarde van deze oeverzone nog aanzienlijk. Er groeit nog pinksterbloem (waar vind je die nog?), klavervreter en er vliegen en springen enkele minder algemene (zelfs één bedreigde) vlinder- en sprinkhanesoorten.

Over de **volgende twee zones** kunnen we veel korter zijn: de **eerste is een parkzone** achter de wijk Gelukkige Haard. En dit park wordt beheerd zoals dat doorgaans gebeurt met parken. D.w.z. gazonnen die wekelijks gemaaid worden, dode takken en bomen die ijverig verwijderd worden, een spuitje vergif hier, een partijtje omgespit daar ... Kortom: natuuronvriendelijk beheer. Eén groot pluspunt evenwel: door de bomen en struiken ontstond een flinke gordel schaamgroen die de bebouwing esthetisch afschermt van de Keignaert.

De **derde zone is de rolschaatspiste en het grasveld ernaast**. Om (weeral) eerlijk te zijn: Zandvoorde moet fier zijn op de sportieve prestaties die daar geleverd worden maar vanuit natuurlijk standpunt is dit een vloek. Hier bevindt zich trouwens ook het enige stuk "aanlegkade".

Het laatste stuk zit geprangd tussen de

Keignaert, het grasveld aan de rolschaatspiste, de prefab-wijk en de Kapittelstraat. En het zit ook geprangd tussen twee meningen.

De verparkings-mening die wil dat de gazonnen netjes afgereden worden, dat er bloemenperkjes komen, misschien zelfs verlichtingspalen?

En het groene standpunt: laat de oevers tussen het wandelpad en de Keignaert vrijuit evolueren. En de gazonnen moeten zó beheerd worden dat er bloemenrijke natuurgraslanden ontstaan. Met hier en daar een struikje of partijtje bomen, dat mag ja. In de beginfase (eerste drie, vier jaar) zal daarvoor regelmatig moeten gemaaid worden met verwijdering van het maaisel om de bodem een beetje te versralen. Want die is momenteel veel te verrijkt met hondpoep, maaisel van vorige beurten, zwerfvuil enz. Op termijn zit er een tweede terrein in als aan de andere zijde tegenaan de Grintweg.

En laat ons het overzicht van de noordoostelijke oever afsluiten met een andere twistappel. Die die wil dat er een verhard wandelpad komt achter de WIH-kant. Dit is een eerlijk artikel. Mijn eerlijke mening daarover is: *née*.

Zo'n wandelpad veronderstelt een wegverharding met in het beste geval grint, schelpengruis of verhakseld snoeihout. Graafwerken, opnieuw verstoring van flora en fauna, plaatselijke verrijking van de grond, wekelijkse maaibeurt van een strook gras aan weerszijden, later wellicht banken en lantaarnpalen. Dan is de huidige situatie veruit te verkiezen: een natuurlijk gebaad pad doorheen het gras. Waarover iedereen luxueus kan slenteren, lage schoenen en kinderwagens inbegrepen, zonder slijktoestanden. U gelooft het niet? U bewijst daarmee dat u daar nauwelijks langskomt. Ikzelf kom er zowat wekelijks en zelfs na het klie dernatte voorjaar van 1995 was het er gemoedelijk wandelen.

We hadden het over veranderingen. Hierna volgt er een die kan tellen. Enkele illegaaltjes van een tweetal oeverbewoners tegenaan de Grintweg laten we hier onbesproken.

Want we arriveren aan de zuidwestkant, de "overkant". De kant die hoofdzakelijk in handen is van twee Van's: Van Middeltem en Van Moerkerke. Ook hier stond de tijd niet stil. Want nog slechts weinige jaren geleden werden hier hele akkers van Van Middeltem met een zware bulldozer aangepakt. Niveauverschillen

weggeduwd, reliëf herkneet ... Kortom, heel de wereld is aarde, het enige dat hier gebeurde was eventjes het "verleggen" ervan ...!

En precies hier gebeurt het onvoorzienbare. Met de laatste verkiezingen komt een milieuschepen aan het roer die natuur niet alleen als een welluidende klank over de lippen laat rollen, maar er voor het eerst in de Oostendse geschiedenis ook echt werk van maakt. De stad koopt een kleine 3 Ha van deze herboetseerde grond! Dit is zonder weerga. Mét het koopcontract wordt terzeldertijd een overeenkomst gesloten om bijkomend nog zowat 7 Ha van dezelfde eigenaars te kopen in de komende twee jaar. Dit alles met de uitdrukkelijke bedoeling er een natuurgebied van te maken. Lichsjes wild!

Bedoeling is om het beheer ervan over te dragen aan een gespecialiseerde instelling. Het Stadsbestuur heeft inderdaad niet voldoende stielkennis in huis om op deze akkers een beheer op te zetten en vol te houden dat tot de ontwikkeling van een natuurreservaat moet leiden. Daarvoor wordt gedacht aan Natuurreservaten vzw, Vlaanderens grootste natuurvereniging. Die verspreid over Vlaanderen zowat 150 natuurreservaten beheert met een gezamenlijke oppervlakte van om en bij de 4.000 Ha waarvan 1.750 Ha in eigendom.

Als alles volgens plan verloopt, kunnen binnenkort eerst 3 en later 10 Ha Keignaertoever evolueren tot wat ze lang geleden ooit geweest zijn: drassige graslanden waarop het goed leven is voor puit en pad, voor meerkoet en salamander, voor libel en vriezegans ... Want vriezegansen (rotgansen en andere in 't vogeljargon) kunnen het uithangbord worden voor dit nieuwe reservaatgebied: ze landen er nu soms al.

Een natuurreservatenpad gaat echter zelden over rozen. Er is ook tegenkanting.

De landbouwlobbies doen natuurlijk moeilijk. Dat doen ze bij voortduring bij elk groen initiatief. Telkens weer geven ze volop tegengas tegen MestAktiePlan, Ontwerp Structuurplan van de Kust, Groene Hoofdstructuur Vlaanderen, Projekten voor bosuitbreiding enz. Betere zondebokken voor de crisis (die er echt wel is) in de Vlaamse land- en tuinbouw kunnen het ABS en de Boerenbond zich niet dromen. Dat de echte oorzaken van deze crisis

daarbij eens te meer niet vernoemd noch aangepakt worden, is een trieste konstante in het Vlaamse landbouwbeleid. Deze discussie ten gronde voeren is hier niet gepast. Misschien alleen deze ene anomalie eens in de verf zetten: het "rode" gevaar van Marokkaanse tomaten ...

Het antwoord van organisaties als de Boerenbond op de crisis was er altijd een van specialiseren en intensiveren. Op vandaag is duidelijk dat zowat elke "wonderspecialisatie" over zijn maximum zit. De witloofteelt, de tomaten, de varkens, de leghennen ... Stuk voor stuk sektoren in moeilijkheden.

Momenteel zijn de Vlaamse tuinders boos op Marokkaanse tomaten. Ondertussen verstoken wij hier kolossale hoeveelheden dure olie om het jaarrond Belgische tomaten op tafel te hebben en dwingen we de Marokkanen om shit aan te planten als "exportprodukt".

De Vlaamse tuinbouw bestaat voor een groot deel nog dankzij de export. Als er dan plots een omgekeerd proces op gang komt, roept men moord en brand. Zijn de zuiderse landen misschien niet zoveel beter geplaatst om jaar in jaar uit tomaten te kweken...?

Nogmaals, deze discussie past niet in dit Keignaertartikel, dus we houden het hierbij.

De landbouwlobbies doen natuurlijk moeilijk. *"Akkers worden aan de landbouw onttrokken"*. En: *"De gewestplannen gaven elke partij wat haar toekwam en nu wordt dat evenwicht verstoord"*. Patatie, patata. Eén korte riposte volstaat ruimschoots: wáár waren de landbouwbelangen toen gemeenteraadslid Oscar Vermote (zaliger gedachtenis) bij het afsluiten van een vruchtbare carrière zijn vele hectares akkers en weiden tot woongebied (B.P.A. Bahnhof) liet omvormen? Dé (enige) stem van de Oostendse landbouwbelangen in de gemeenteraad verkiest muntgekletter op tarwegeritsel! Nog een tekeningetje?

Bijna drie hectares reservaat! Daar waren we gebleven. Voorlopig kunnen we ook niet veel verder. Tot hier is vadertje tijd gekomen.

Maar voor het begin van een schrikkeljaar is dat al verschrikkelijk ver!

Johan Broidioi
nieuwjaar 1996

Verhalenbrunch met Omer Vilain (1)

Martine Quaegebeur

*Omer Vilain:
"Onrechtstreeks
stel ik vast dat
mijn leven
heel wat te
maken heeft
met de
geschiedenis
van Oostende".*

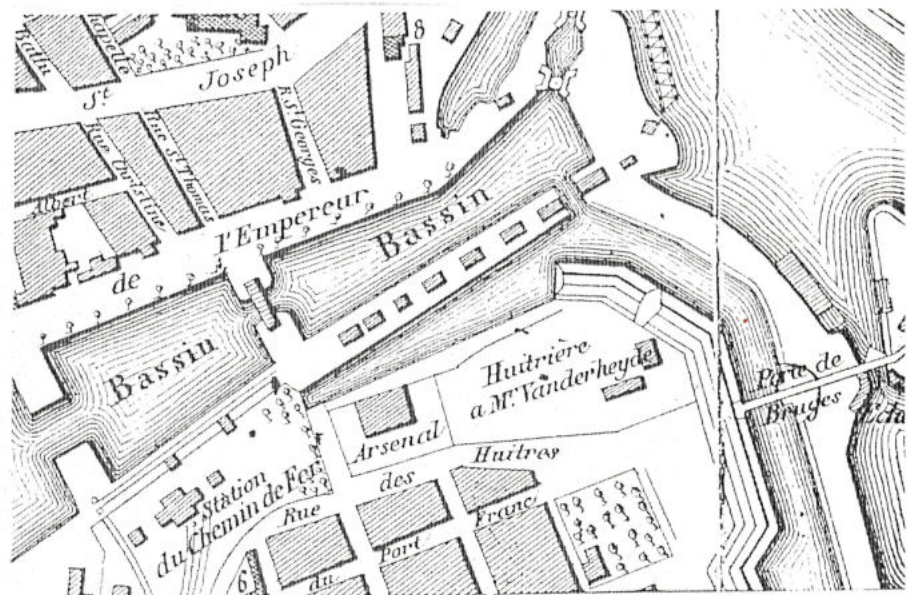
Omer VILAIN kennen wij allemaal; hij is de gewezen stadsbibliothecaris, ondervoorzitter van de Heemkring "De Plate" en schrijver van de rubriek uit de Zeewacht "Over de tijd van toen".

Hij is eveneens de auteur van o.a. "Langs 't hard zand" (1973), "Langs de Oostendse kateien" (1974) en "Langs de galerijen" (1976), drie prachtige boekjes vol anekdotes, Oostendse geschiedenis en persoonlijke herinneringen.

De grote liefde van Omer is boeken lezen. Hij heeft dan ook een ruime kennis en schrijft in de vlotte, spontane stijl die hem zó eigen is.

Hij is ook een heel boeiend verteller. Op zondag 18 februari 1996 was hij te gast bij de vzw. VANDAAG EN MORGEN om over zijn leven te spreken. Onrechtstreeks stelde hij vast dat zijn levensloop heel wat te maken had met de geschiedenis van Oostende.

"Mijn moeder was van een grote familie. Zij was de tweede jongste van acht dochters. Evenals haar zusters, werd zij aan de overzijde van de haven geboren, nl. aan de sluis, gelegen ter hoogte van het Zeewezendok, die men "Den atelier van de Marine" noemde. In de vorige eeuw was de haven

*Detail van het plan Avanzo, voorstellende de oesterputten Vanderheyde op het Hazegras. - (Bron: Oostends Oesterboek; historiek van de Oostendse oesterteelt vanaf de 18de eeuw tot heden, door Raoul HALEWYCK & Norbert HOSTYN)
Via een brug, Porte de Bruges genoemd, konden de mensen de stad bereiken.*

nog smaller en hadden alle plaatsnamen een Franse naam.

Mijn grootvader was er sluismeester. Via een brug, die tegenover de Oesterbankstraat lag, konden de mensen de stad bereiken. Alzo kwamen zij veel in contact met de bewoners van het Hazegras en de Visserskaai. In 1905, bij de uitbreiding van de haven, was daar verandering in gekomen en moesten de mensen langs het Sas rondgaan.

Van de vele nichtjes en neefjes die ik had, was ik de hele jongste, een verre nakomeling.

Als ik met moeder meeding, heb ik altijd tantes horen vertellen. Ik kon niet laten van luisteren. Ik moest wel luisteren, want ik mocht niet praten (wat in die tijd ook de gewoonte was). Daardoor heb ik zoveel geleerd over Oostende. Al mijn tantes hadden anekdotes te vertellen. Zij spraken van dit en van dat en gebruikten die oude Oostendse uitdrukkingen. Zonder dat ik er erg in had, heb ik dit toen ingelepeld gekregen. Later, als twintiger had ik al een heel deel opgestoken over wat men noemt "De geschiedenis van Oostende".

Mijn vader heb ik nooit gekend. Hij stierf op jonge leeftijd toen ik één jaar oud was. Het enige wat ik over hem weet, is wat mijn moeder mij over hem vertelde.

Mijn vader was een Waal. Vilain is een Franstalige naam.

Bij het aanhalen van het Oostends dialect heb ik werkelijk moeten opletten, want ik dacht dat mijn moeder echte Oostendse uitdrukkingen gebruikte. In feite was het een rechtstreekse vertaling van het plat Waals. Later ben ik dit te weten gekomen.

In het Oostends zegt men: "J'et de kwiek of de kwak". Bij ons thuis zei mijn moeder: "J'et de djèn of de djan", een vertaling van het Luikse dialect: "Il a toujours le djèn ou le djan". Doordat mijn moeder zo sprak - mijn vader was immers een Waal - gebruikten mijn twee broers en tantes ook deze uitdrukkingen en ik dacht vele jaren dat dit typisch Oostends was. Je ziet hoe goed je moet opletten bij het maken van een studie over een dialect, daar je soms woorden zou gebruiken die er helemaal niets mee te maken hebben.

In mijn kinderjaren ging ik naar de Consciensschool, gelegen op het Westerkwartier. Het Westerkwartier was een arbeiderswijk en er woonden ook kleine bedienden: mensen die aan de trams of aan de spoorwegen werkten.

De Consciensschool was een erg bloeiende school, wat dichtbij de school bevond zich het "Bolsjewistenkwartier" - ook "De Nieuwe Blok" genoemd - waar kroostrijke gezinnen woonden.

Nu is het Westerkwartier een uitgebloeide wijk tot en met. "De Nieuwe Blok" is inmiddels "De Oude Blok" geworden en de school telt nog maar enkele klasjes. Een groot gedeelte van de school is bovendien ingenomen door de Academie.

Wij waren kinderen van de straat. We hebben veel op straat gespeeld en het Sint-Catharinaplein was ons terrein. Daar mochten geen andere kinderen komen. Wij lieten dit niet toe gelijk wij ook niet toegelaten werden om te spelen aan de achterzijde van de Heilig Hartkerk. Dat was het terrein van de Broederschool: "Wa kom je giender hier doen?"

Wij mochten zelfs niet gelijk waar in "De Blok" spelen. Het hing af van de kant waar je woonde.

*De Consciensschool, gebouwd naar de plannen van de Oostendse stadsingenieur A. VERRAERT, opende zijn deuren in 1909. In mei 1940 werd de school door Duitse stuka's geteisterd.
(Bron: 150 jaar Stedelijk Onderwijs Oostende, door Huguette VANDEN WEGHE)*

“De Blok”, die men ook nog de “nieuwe huizetjes” noemde, gelegen in de Dokter Verhaeghestraat, werd door de kinderen die er woonden in terreintjes afgebakend. Niettegenstaande we soms naar dezelfde school gingen, zei men: “Da’s hier van uus! J’è giender hier niks te maken!”

Eigenlijk was dit overal zo.

Wekelijks schreef ik een kort artikel in de krant.

Enkele jaren geleden maakte ik een artikel over de Sprotgang en de Maagdengang, gelegen nabij de Sprotfabriek, ter hoogte van de Leffingestraat. Ik schreef inderdaad dat het daar een beetje “Rieftsje-Raftsje” was. Ik had natuurlijk de herinnering uit mijn kindertijd bovengehaald en wist wanneer ik daar voorbijging in de Leffingestraat als kind alleen, ik moest oversteken of dat het anders was van: “Wa kom je gie hier doen”? “Moe je èèn en?” enz.

Ik had het ongeluk daarover te schrijven.

Op een zondagavond, nadat mijn artikel verschenen was, kreeg ik een telefoontje van een man:

“Zeg, wie pèjzn je gie da je ziet, tè”?

Ik dacht bij mezelf: wie is dat nu?

“Ja, Rieftsje-Raftsje? Mien oeders weunden doar en twoaren brave en èèrljke mèènschen en je go gie e bitje zeggen dat da Rieftsje-Raftsje is? De volgende kè da’k je tegen kommen, krieg j’ èèn op je muule”

Na dat te horen, geloofde ik toch dat ik gelijk had.

“Pas op, van ik kunn je. Je broer is hèlemoal anders, dat is e deftige burger, dat is e braven en je zoed ie dat nooit gezeid en” ...

Daarna sprak ik erover met mijn broer. Hij vertelde me dat hij in zijn jonge jaren bij een bakker werkte om zondags brood rond te dragen en dat hij het bijna niet aandurfde om in de gangen te gaan: “Ik was nog maar zestien jaar en er was een vrouw die mij naar binnensleurde. Uit schrik ben ik met mijn

fiets gevluht en heb alle brood, pistolets en boterkoeken achtergelaten”.

Zo zie je dat, wanneer je iets vertelt, je soms moet opletten.

Het Kroontje was ook zo’n speciale wijk waar het zelfs nog een beetje brutaler was.

Wij woonden in de Dokter Verhaeghestraat nr. 64.

Mijn vader was jong gestorven en persoonlijk had ik daar last van, vooral als ik de andere kinderen hoorde zeggen:

“En mien voader, die go mee in den èèrsten meie stoet en ‘k maggen mee”!

Hé, dat was iets fantastisch, die “mochten mee”.

“Als mien voader go goan drinken de zundagnuchtend in tramhuus of in een andere café en je biljoart ie ton, ‘k maggen ik ton e stiksje chocolat en”.

En ik kon dat nooit zeggen. Je kunt niet geloven wat zoiets doet bij een kind, hoe goed je aanvoelt dat je iets tekort komt.

Maar ik had mijn tantes en op zondagnamiddag ging ik ze opzoeken. Daar hoorde ik de kleine Oostendse histories. Zij vertelden een beetje van die straat en van die familie enz. ‘t Was allemaal in het Oostends, maar ik moest wel vaststellen dat ze heel goed Oostende kenden, vooral het Oostende van vóór de Eerste Wereldoorlog en zelfs nog van vóór 1900.

Aan het jaar ‘30 heb ik nog mooie herinneringen, want ik herinner mij de grote stoet in Oostende die ingericht werd naar aanleiding van het 100-jarig bestaan van de onafhankelijkheid van België. De stoet kostte veel geld en werd ingericht door de stad in samenwerking met het kursaal. De optocht ging enkel door de Leopold II-laan, nl. van het kursaal naar “De Hof” en van “De Hof” naar het kursaal en dit meerdere keren. Het was de tijd dat de laatste typische “corso’s fleuris” plaatsgrepen. De straten lagen vol bestrooid met bloemen. Voor mij was het als in een sprookje.

Het Majestic Hotel, één van de palaces van Oostende, bevond zich op de hoek van de Louisastraat en de Albert I Promenade.

Wat men nu "jobstudent" noemt, heette vroeger "we gon't siezoen doen".

In 1939, ik was toen 15 jaar, was ik chasseur of piccolo in het Majestic Hotel in Oostende. Ik werd inderdaad aanvaard om voor de hotelgasten boodschappen te doen, deuren te openen, de mensen binnen te laten en de valiezen te dragen tot in de hal enz.

Het Majestic Hotel was één van de palaces van Oostende. Het bevond zich op de hoek van de Louisastraat en de zeedijk en telde op dit moment tweehonderd kamers.

Vele beroemde figuren logeerden er. Voor mij was er toch nog iets dat aan "La Belle Epoque" deed denken, maar het was dan ook de uitbloei, het allerlaatste van deze mooie periode in Oostende.

In 1939 ging het heel slecht in Europa en ik herinner mij dat er op zeker ogenblik twintig joden het hotel binnenkwamen die uit Duitsland gevlucht waren. Zij waren op weg naar Engeland om vandaar naar Amerika over te steken.

1939 was een slecht seizoen aan het worden. Ik heb zelfs de hele zomer niet kunnen uitdoen daar het eind augustus - begin september plotseling mobilisatie werd.

Op dit ogenblik zagen wij heel wat mannen vertrekken om ondergebracht te worden in kleine afgelegene forten. Voor vele mensen werd het een lange, slepende en harde winter. Er was veel miserie: de man was weg en men moest rondkomen met een kleine verdienste en een schamele vergoeding. "Dit is toch nog beter dan oorlog", dacht men.

Maar dan kwam plotseling de oorlog. Het was op een mooie zonnige dag, een vrijdag, de 10de mei 1940, twee dagen vóór de plechtige communie. Sommige militairen hadden, omwille van de feestelijkheden van de plechtige communie, verlof gekregen, maar werden die vrijdag dringend terug opgeroepen.

Wij kregen heel wat vluchtelingen in Oostende. Zij kwamen uit Limburg en om allerlei redenen hadden zij schrik. Men beweerde dat de Duitsers niet gemakkelijk waren, dat ze de mannen opeisten, dat ze de vrouwen verkrachten ... Veel histories werden verteld waarvan men eigenlijk niet goed wist of ze waar waren of niet. In twee dagen tijd zat Oostende vol met Limburgers. Zij werden ondergebracht in een paar Oostendse scholen.

In die korte tijd, ik spreek hier nog maar enkel van de achttiendaagse veldtocht hier, heb ik een paar tragische gebeurtenissen meegemaakt. Wij woonden in de Dokter Verhaeghestraat, dichtbij de Consciencschool. Op een ochtend werden er in de school jonge mannen ondergebracht.

Was men tussen de 16 en 35 jaar en niet gemobiliseerd, dan werd men via de radio opgeroepen om zich naar Frankrijk te begeven. Sommigen waren tot voorbij de Somme doorgeraakt, maar anderen niet omdat de Duitsers reeds tot aan Abbeville waren doorgestoken waar er een afsluiting was. De

honderden jongens die teruggedreven werden, kwamen in Oostende terecht. Een deel van hen werd ondergebracht in het Royal Palace Hotel, een ander deel in de Consciencschool. Ook militairen, die hun eenheid kwijt geraakten, werden er ondergebracht. Men bracht stro opdat ze zouden kunnen slapen.

Op een morgen, het was nog maar 8 uur, hoorden wij een sirenegeloei dat door merg en been drong. Het waren stuka's, duikbommenwerpers, die hun bommen losten terwijl ze naar beneden doken. Over het algemeen hadden ze slechts één of twee bommen bij zich, maar ze konden grote schade berokkenen en de bevolking hevige schrik aanjagen. De Consciencschool werd gebombardeerd waarbij veertig jongens gedood werden. Zij hadden nog nooit iets van de oorlog gezien. De Duitsers moeten goed ingelicht geweest zijn dat er daar militairen en quasi toekomstige militairen ondergebracht waren.

Ik zag hoe men de jongens naar buiten droeg: sommigen hadden een arm verloren en twee broers waren omgekomen. Het was een vreselijke toestand.

Op de gemeenteraad heb ik een paar keer aangedrongen om aan de school een herinneringsplaketaal te brengen. Het gemeentebestuur heeft het altijd beloofd maar er is nog niets tot stand gebracht. Misschien is het beter de oorlog te vergeten, maar deze gebeurtenis vind ik erg omdat het allemaal onschuldige jongens en militairen waren. Dit kan je niet zomaar vergeten.

Er waren ook dagen dat het kalm was, dat we niets hoorden.

Op een dag waren mijn vrienden en ik naar Mariakerke opgetrokken. Daar, waar nu het Media Center staat, bevond zich nog een bunker uit de Eerste Wereldoorlog. In de verte hoorden we naderende vliegtuigen en om ze te kunnen zien, klommen we vanboven op de bunker. We merkten op dat het geen stuka's waren, maar gewone vliegtuigen die plotseling bommen lieten vallen. "Wat zijn ze toch aan het bombarderen"? vroegen we ons af.

Het was het hotel de La Plage, gelegen op de Zeedijk tussen de IJzerstraat en de Kimmelbergstraat. Op het dak van het hotel had men een rood kruis geschilderd, want dit hotel was gerecupereerd als hulphospitaal om alle gewonden, o.a. van het Albertkanaal en de Post van Zomergem, onder te brengen.

De hele ochtend had men geopereerd en 's namiddags rond 3 uur begonnen de Duitsers het te bombarderen. We zagen het gebeuren met onze eigen ogen. Militairen, een dokter en verpleegster zijn er ingebleven. Een dag voordien waren anderen reeds met de trein vertrokken omdat ze de oorlogssituatie niet meer vertrouwden. Omdat deze dokters en verpleegsters hun patiënten zagezegd verlaten hadden, werd hen tijdens de oorlog een proces aangedaan.

(wordt vervolgd)

China: de verbazing voorbij...! (2)

Monique Luca

(vervolg van vorig nummer)

Donderdag 20 juli

Vlucht Beijing-Xian: die gaat goed.

Aankomst in een luxueus hotel waar een deftig strijkje speelt in de lobby.

Ik voel mij een hele, rijke madame...

's Avonds genieten we van de spectaculaire Tang-dansvoorstelling. Licht-, klank- en roofoefecten wisselen elkaar snel af. Daar kan de Amerikaanse show-business nog wat van leren.

Vrijdag 21 juli

Chinezen zijn vrij handig in het vermommen van hun verkoopwoede: telkens we een ambachtelijk bedrijfje bezoeken worden we een gratis kopje thee aangeboden in een sfeervolle rest-room. De beminnelijke glimlach waarmee dit aangeboden wordt, doet zelfs de meest gesloten portemonnee openknippen. We zijn naar huis gekomen met jade-stempels, zijden sjaals en porseleinen anti-stress ballen: leuke herinneringen aan Chinees vakmanschap van de bovenste plank.

In het neolithisch dorp Banpo word ik stil bij een aarden kruik: een babysarcofaag. Klein voorproefje van wat we 's middags te zien krijgen: het Terracotta Grafleger. Eerst worden we binnengeloodst in een koele, ronde ruimte waar een pana-visionfilm ons de geschiedenis vertelt van de eerste keizer Qin Shi Huangdi. Hij versloeg al zijn rivalen, verenigde de deelstaten en liet z'n tombe bewaken door 8.000 terracotta-krijgers. In Pit 2 zit de boer die toevallig de eerste 2 krijgerskoppen vond, de boeken te signeren.

In Pit 3 zijn archeologen hard aan het werk. Het is fascinerend: elke manshoge krijger

heeft een ander gezicht. Je kan zijn karaktertrekken makkelijk aflezen. Dit heet terecht het Achtste Wereldwonder. Wat zijn die andere 7 ook weer?

Zaterdag 22 juli

Vlucht Xian-Guilin: die gaat mis!

Na een halfuur vliegen zie ik een grote steekvlam in het motorgat. Kort erna lekt er vloeibaar, gloeiend metaal uit. Ik tik de reisleidster op de schouder: "Dat ziet er niet goed uit." "Dat is ook zo. Zeg maar niks aan de anderen." Ik haak m'n arm in die van Arie, sluit de ogen en neem afscheid van allen die me lief zijn. "This is your captain speaking ... technical problem... we go back to Xian." Het is ineens heel stil, sommigen bidden, anderen zwaaien nog eens naar vrienden en familie.

Als de piloot er toch in slaagt het vliegtuig gaaf aan de grond te zetten, barst er een oorverdovend applaus los. Mensen lachen en huilen tegelijk. De loodzware spanning wordt slechts verbroken als een vrouw rechtstaat, een blik bier openscheurt en roept: "Op ons 2e leven!" Eén ding weet ik zeker: ik kan nooit meer lachen met vliegtuigmoppen.

Zondag 23 juli

Een verademing: boottocht op de Li-rivier.

In een documentaire 'Ushaia' had ik ze gezien: vissers op een paar aaneengebonden bamboestokken die afgerichte aalscholvers laten duiken om te vissen. De tere silhouetten van het kalksteengebergte vormen een betoverend landschap. De werkelijkheid overtreft de prachtplaatjes die ik zag. Het is er stil en rustig. Op de boot wordt een smakelijke lunch geserveerd. Als aperitief kan

je kiezen: slokje slang-op-sterk-water of ginsengwortel. Ik probeer het laatste en Arie moet het de rest van de dag stellen met een super-romantische reisgezel.

Aangekomen in Yangshuo huren we fietsen en peddelen het toeristisch centrumpje uit. Echt waar: de rijstvelden zijn groener dan op T.V., de waterbuffels slomer en de boeren vriendelijker. Arie heeft bij de jongelui veel succes met zijn zelfgedraaide sigaretten, bij de vrouwen met z'n lichtblauwe ogen. (Ola ... warmhouden en erbij blijven!) Op een terrasje, verlicht met kerstlampionnen, nemen we het avondmaal. We laten grote flessen bier aanrukken en genieten uitgebreid van al het lekkers. De rekening was nog het leukst: 60 BF per persoon, alles erop en eraan.

Maandag 24 juli

Voorspoedige vlucht Guilin-Hangzhou.

Als de lokale gids ons vertelt dat veel jonge bruidsparen hun wittebroodsweken bij dit prachtige meer doorbrengen, besluiten we wat te kuieren in de buurt. Ik vind het fantastisch, de ginsengborrel is nog steeds niet uitgewerkt...

Dinsdag 25 juli

Excursie naar de Lingyin Tempel met allerlei Boeddha's. De sympathiekste vind ik de Boeddha-met-de-dikke-buik. Als je over zijn navel wrijft, brengt dat geluk. We mogen er jammerlijk genoeg niet bij, dus wrijf ik maar over mijn nonkels buik. Dat brengt ook geluk.

Woensdag 26 juli

Treinreis (5 uur) Hangzhou-Suzhou: veel comfortabeleer dan ik dacht.

Op de tafels staan spuugbakken: spugen mag, roken niet. Arie doet een dutje en ik ga eten in de trein-restauratie. Het tafelkleed is smoezelig maar het eten is erg gevarieerd en pittig.

Donderdag 27 juli

Arie is ziek. China heeft opeens zijn glans verloren.

Op katoenen benen gaat hij 's avonds toch mee naar een klassieke voorstelling. De tuin is feeëriek verlicht. In elk van de 8 paviljoenen wordt een 5-minuten act gegeven: fluitspel, opera, komische vertelling en een muzikaal gedicht: betoverend.

Vrijdag 28 juli

Korte treinreis Suzhou-Shanghai.

Arie wordt steeds zieker en kan niet meer genieten van het unieke stadsgezicht vol koloniale bouwsels. Ook de Jade Boeddha Tempel kan hem niet meer bekoren. Bij het afscheidsdiner in het Peace Hotel gaat hij liggen op 4 stoelen.

Ik ga alleen het dakterras op en kijk over de schitterend verlichte haven. Beneden is er een vrolijke drukte op de Kade. Ik hoor een muziekbandje spelen en verlang opeens heel sterk naar de zomerambiance op de dijk in Koksijde.

Zaterdag 29 juli

De laatste lunch in Shanghai biedt behalve een uitgebreid buffet ook nog wat Chinese show: je moet wat rauwe groenten en vlees uitkiezen en dat geven aan een kok in een soort glazen loket. Met zwierige gebaren kiepert hij de gebakken stukjes weer in de kom. Leuk om zien, lekker om te eten.

Zondag 30 juli

Aankomst in Schiphol om 9 uur. Mijn zoon en zus staan al te zwaaien. Het is goed om weer thuis te zijn. Ik heb alle herinneringen voorzichtig opgeborgen in een kast met schuifjes. Als ik me deze winter wat verveel of verdrietig voel, trek ik zo'n schuifje open om nog wat na te genieten van geurig, kleurrijk China.

Veertig Jaar Visleurhandel

Richard Quaegebeur

Wanneer de ouderdom de deur op een kiertje zet, beginnen de meeste mensen eens serieus na te denken over gisteren.

Ik ben eerder gemakkelijk in de vishandel beland.

Na drie jaar soldaat, vier jaar oorlog, twee jaar lange omvaart, trouwde mijn vader in '20. Door zo een jeugd wordt men natuurlijk avonturier. Na zijn huwelijk werd hij ploegbaas bij een bedrijf dat kaaimuren bouwde. Daarna was hij leider bij een bedrijf dat een gezonken schip lichtte in de Schelde en woonden wij op een werf in St. Anneke. Hij zette toen zijn eerste stappen als duiker. Je weet wel, met die zware helm en dito schoenen, waarbij de levenslucht wordt aangevoerd met het draaien van een lier van een "luchtmaschine".

Die firma ging waarschijnlijk overkop. Mijn vader zat zonder werk en werd bezetsschipper op een binnenschip, zoals de meesten in die tijd, zonder motor.

Even voordien kwam ik op de wereld, zeven jaar na mijn zuster en vijf jaar na mijn broer, en na een paar misvallen van mijn moeder. Ik moet er gekomen zijn met wat geluk, werd wat bemoederd zoals een ziekelijk kind, maar niet-tegenstaande alles voelde en voel ik mij nog altijd prima.

Zes jaar woonden wij op die aak toen de eigenaar ook failliet ging. Wij trokken naar Brussel waar moeders zuster een viswinkel had. Na een paar jaar havenwerk, konden mijn ouders ook een vishandel overnemen.

In die winkel heb ik dan mijn jeugd doorgebracht. Ik ging tot mijn achttiende naar school, maar wegens omstandigheden, zoals de oorlog en de na-oorlogse periode, hielp ik mijn ouders in de zaak. Mijn zuster en broer waren ondertussen getrouwd en na mijn legerdienst ben ik dan maar in de winkel gebleven, bijna 6 jaar lang.

Ik had ondertussen kennis gemaakt met mijn huidige vrouw, was vijftientig en vond het stilaan tijd eens aan mijn eigen leven te denken. Niettegenstaande mijn vader begon te sukkelen met zijn gezondheid, wilden mijn ouders de winkel nog niet overlaten. Ik kwam overeen met mijn schoonbroer om een visleurhandel te beginnen.

Mijn broer en zuster hadden van thuis een feest gekregen bij hun huwelijk, maar ik heb dit geld gevraagd om het in een lichte vrachtwagen te

investeren. Van ons beider spaargeld kochten wij wat meubelen en hielden een kort noenmaal in het eethuis waar mijn vrouw werkte en daarmee was de zaak geklonken. Een feestmaal met elf man...

Samen met mijn schoonbroer was ik een handel begonnen in kreeftjes en krabben. Wij hadden een kookinstallatie in orde gebracht en zonden onze waar naar een paar groothandelaars in Brussel. Tevens kookten wij die beestjes voor de vele vissersvrouwen die in die tijd met een karretje de stad rondleurden. Wij wilden dan ook, na drie eerste wekdagen, de leurhandel uitoefenen als bijjob.

Nochtans duurde de periode van de zeekrabben van goede kwaliteit maar een goede twee maanden (oktober-november). In die periode was ook de broeitijd van tongen op de Witte Bank, waar de meeste krabben voorhanden waren. Door moderne visserijmethoden werd die broeiplaats "kapot" gevestigd. Hetzelfde gebeurde met de kreeftjes in de Zomertijd. Daardoor werden die geweldig duur en niet meer te kopen voor de gewone mens. Wij waren dus wel verplicht ons volledig toe te leggen op leurhandel. Die vissersvrouwen zijn ook stilaan uit het stadsbeeld verdwenen, deels door nieuwe verordeningen op leurhandel, deels door de onhygiënische behandeling van hun koopwaar, deels omdat niemand dit vak nog wilde uitoefenen.

Maar dit is slechts begonnen nadat ik al een paar jaar was getrouwd. Wij huwden dus op een zaterdag in februari en de woensdag daarop zijn wij dan, mijn schoonbroer en ik, voor het eerst vertrokken.

Op het eerste gezicht is visleurhandel (visventer klinkt mooier) maar alleedaags. In die tijd (ca. 1953) werden wij eerder geklasseerd bij schippers, foorgasten, (ik heb steeds veel respect gehad voor die mensen) schareslijpers, enzomeer. Toen wij begonnen, waren er ongeveer vijftien wagens die met vis naar het binnenland trokken (meestal Wallonië).

De meeste leurders met groenten en fruit verkochten echter ook vis maar dan wel de goedkoopste soorten en vaak van mindere kwaliteit door slechte vervoeromstandigheden.

Daar die plaatselijke leurders meestal veel familie en kennissen hadden in de dorpen was dit een zekere concurrentie voor ons, maar lang heeft dit niet geduurd. Onze wagen was ingericht met isolatieplaten en ijsbakken en zo kregen de mensen vertrouwen in ons.

Op aanraden van mijn oom, een schipper, hadden wij de Maaskant in Limburg gekozen, als gebied waar moeilijk verse vis te krijgen was.

Na een paar jaar sukkelen - de eerste week hadden wij elk honderd frank verdiend - kwam de verkoop los en kochten wij onze tweede wagen. Ik ging de baan op met mijn vrouw en mijn schoonbroer met een knecht die wij aanvaardden om te koken en vis te kuisen in de mijn. Toen hij echter een drietal jaar later zijn voet brak, is mijn zuster blijven meegaan met haar man.

Mijn vader was ondertussen gestorven en mijn moeder, die toen in Oostende woonde, wilde voor haar kinderen zorgen. Gelukkig konden mijn schoonouders ook voor mijn drie kinderen zorgen als wij op de baan waren.

Het werd een periode van voorspoed en goede verdiensten. Wij vertrokken nu voor drie dagen op ronde woens-, donder- en vrijdag, en in de Vastentijd deden wij er nog de dinsdag bij. Wij hadden gedacht van markten te doen, maar omdat wij konden rekenen op vaste, regelmatig kopende klanten, vonden wij het zekerder op die manier voort te doen en dus te leuren van deur tot deur, zoals men dit noemt.

Het werden zware weken. Maandag en dinsdag al de aankopen doen en bewerken, kuisen en fileren. Woensdagmorgen rond twee uur vertrekken. Eerst was er maar een autosnelweg van Jabbeke tot Gent, wat later tot Wetteren, en dan tot Aalst en weer later tot Brussel. Verderop nog een grote baan tot Leuven, maar daar moest ik afslaan richting Diest en Hasselt en dit waren maar tweevaksbanen.

's Woensdags waren wij rond tien uur 's avonds op ons logement om donderdagmorgen om vijf uur op te staan. De vis moest uit het ijs om ze te etaleren want rond zeven uur belden wij bij onze eerste klant aan. Zonder ophouden, zelfs niet om te eten, bleven wij verkopen en konden

wij tegen elf uur 's nachts ons middagmaal gebruiken. Op vrijdagmiddag stopten wij tegen één uur en begon de weg terug. Als het meeviel waren wij in een kleine vijf uur thuis. Soms wasten wij nog 's avonds de wagen.

Wij werden wel gewaar dat die ronde te ver was, maar daartegen stond dat wij vrij waren van concurrentie. Er kwamen wel eens Hollandse leurders met vis over de grens met goedkope waar, maar die werden toen met een scheef oog bekeken.

De wegen waren ook niet onderhouden maar er was veel minder verkeer. In Limburg waren er maar weinig banen gemarkeerd. Zo herinner ik nog de weg van As naar Mechelen-aan-de-Maas. Aan weerskanten dennebos en heide. Hier en daar was een witte kalkstreep op de boompjes aangebracht. Bij mistig weer, en die bleef er verdomd graag hangen, moesten wij ons zowel links als rechts oriënteren langs de baan. Steeds moest je dan kunnen remmen wanneer je neus aan neus tegenover een - gelukkig zeldzame - tegenligger kwam te staan.

Zoals iedereen die veel "de baan doet" hebben wij alle soorten weer meegemaakt. Sneeuw, ijzel, mist, watersnood op de wegen. Moest het te herdoen zijn, zou ik nooit zover een ronde

zoeken, maar na een paar jaar voelde ik mijn klantenbestand aan als iets wat ik zelf verwezenlijkt had. Ik kwam in contact met vele mensen die ik begon te beschouwen als vrienden. Men heeft mij eens verteld dat een goede "commerçant" dat niet mag hebben, doch op dit punt ben ik misschien te veel mens.

De meeste voorouders van die mensen hebben pas enige welstand gekregen met de ontginningen van de koolmijnen. Die brachten andere industrieën mee. Voorheen was er veel zand met langs de Maas een kleine strook vruchtbare grond, veel armoede, veel bijgeloof en heerschappij van de geestelijken. Het land is ver gelegen van Brussel en waarschijnlijk een blok geweest aan het been van België. In 1830 heeft Nederland nooit aanspraak willen maken op die provincie niettegenstaande de verwantschap met het nabijgelegen vruchtbare en industrieel ontwikkeld Hollands Limburg.

Ik leerde die mensen dus kennen; hun lief en leed wilden ze aan ons kwijt, zoals de meeste mensen onder ons trouwens. Ik ondervond hoe sommige geestelijken nog macht uitoefenden op de bevolking. Op een dag kwam een zuster aan mijn wagen. Ze was moeder overste van een home van ouderlingen. De pastoor van de parochie had gezorgd voor visleveringen door

middel van de kleine colli's uit Oostende. Die leveringen waren geleverd tegen een vaste, zeer lage prijs. Waren op sommige weken de visprijzen te hoog, werd natuurlijk de diepvries opgedaan of minderwaardige vis verzonden. Om de prijzen nog te drukken werd die vis nog verzonden met tarief twee (bestaat niet meer) per spoor. Twee dagen later was die vis ter plaatse. Nu, moeder overste wou vis kopen aan mijn wagen en deed dit dan ook. Niettegenstaande de pastoor ook aan mij kocht, kwam hij buiten en begon voor iedereen de zuster uit te maken. Zij liet zich echter niet doen en verweet hem zijn percenten die hij van vele minderwaardige leveringen opstreek.

En toen hij gewaar werd dat het te ver ging riep hij uit: "Hoe slechter de vis, hoe groter de versterving!" Veel mensen aten inderdaad vis 's vrijdags en in de vasten. Ik heb nog lang geleverd aan dit rusthuis.

Niet alle pastoors die ik gekend heb zijn zo. Ik heb er gekend die hun eigen eten meegaven aan armen. Wat ik wel ondervond, was dat die geestelijken niet te hoog geklommen zijn op de klerikale "ladder". Ja, enkelen hebben zelfs hun leven veranderd.

De meeste mensen waren aan de brave kant. Sommigen bedrogen anderen maar dan meestal uit noodzaak.

Ik heb ook mensen gekend die een kind opgekweekt hebben dat de hersenen had van een beest. Die jongen is dertig jaar geworden... Die mensen aanvaardden dit als een beproeving van God. Toen die jongen stierf, en de pastoor iets vertelde van de duivel, zijn de ogen van de moeder opengegaan en heeft ze zelfmoord gepleegd. De desillusie was haar te groot.

Een ander soort klanten waren de lesgevendenden. Er waren schoolmeesters die beter vis kenden dan ik. Een wilde zelfs de les spellen aan mijn schoonbroer, die vroeger visser was op zee. Die man had eens meegevaren met het jacht van een vriend maar zonder hem zou het waarschijnlijk verkeerd afgelopen zijn want hij had al zijn ondervinding en logische kennis nodig om de boot in de correcte koers te houden. Anderen van die "klasse" moesten alles op de gram gewogen zien. Maar ik zal die schoolmeester niet vergeten die na zijn uren nog ongeletterde burens leerde lezen en schrijven, zij het nog tussen pot en pint.

En dan nog die deftige "madam" die alle soorten vis vroeg, maar dan de duurste eerst, en toen ik zei dat er nog tongen over waren in mijn ijsbak, vond ze dat die te veel graten hadden en

kocht ze een kilo verse haring. (Tongen: 300 fr./kg. - Verse haring: 18 fr./kg.)

Ook nog die barones, die het niet onder haar stand vond om zelf aan de wagen te komen. Ze kocht hetzelfde voor haar familie als voor het personeel en babbelde met gebeurlijk omstaande klanten over alles en nog wat. Zijzelf was van adellijke afkomst maar nog nooit had ik zo'n mens ontmoet.

Op een dag moest ik tot de ingang rijden van haar kasteel.

Het had geijzeld en de weg lag buitengewoon glad. En toen ze de trappen afkwam voor de voordeur, gleed ze uit en donderde de achttal trappen af op haar achterste, met de benen in de

lucht. Ik hielp haar recht maar niettegenstaande haar goede vijftig jaar had ze geen pijn, zei ze. Nochtans had ik gezien dat ze een roze minibroekje, nu slijpe droeg. Ik had er zelf nooit durven over beginnen maar zelf hoor ik het haar nog zeggen: "Je hebt wel gezien nu dat wij ook maar gewoon zijn, ten andere uw vrouw zal ook wel zulke broekjes dragen, zeker?"

Zij is later zwaar ziek geworden en na een tijdje overleden. De baron, wij noemden hem baron maar in feite was hij maar ridder, nam toen een gezelschapsdame in dienst, en die voelde zich dadelijk van de hoogste adel. Kopen aan een viswagen was dan ook onder haar stand.

Veel van die anecdotes kan ik aanhalen maar ik veronderstel dat iedereen wel iets dergelijks heeft meegemaakt, vooral als men zoveel bij de mensen komt.

Wat mij wel is bijgebleven is de oprechtheid van de klanten die ons hun lief en leed vertelden en zelfs meeleeften als ik enig tegenslag ondervond, of sommige dagen wat in de put zat door het werk en de moeheid.

(wordt vervolgd)

Honderd jaar geleden

Lucien Valcke

De St.-Pieterskerk afgebrand !

Op 14 augustus 1896, vernielde een felle brand de toenmalige St.-Pieterskerk. Deze was gebouwd ten zuidwesten van de huidige HH. Petrus en Pauluskerk vanaf 1438. Van de toren werd de eerste steen gelegd in 1478.

De brand brak uit tegen de middag. Volgens ooggetuigen ontstond het vuur aan het dak op enkele meters van de toren.

Daar er die dag loodgieters aan het werk waren, werd onmiddellijk gedacht dat de brand het gevolg was van de onvoorzichtigheid van deze arbeiders. De werkopzichter was echter formeel

in zijn verklaring: "... de loodgieters hebben deze dag niet gesoudeerd, dus hebben zij geen vuur nodig gehad; zij en hebben van de toren niet weg geweest en de brand is uitgebroken op zes meter van den toren."

Daardoor waren velen ervan overtuigd dat de brand opzettelijk aangestoken was. Het blussen kwam slechts moeizaam op gang doordat de pompiers in alle hoeken en kanten van de stad verspreid zaten en pas een uur na de brandmelding arriveerden. Toen ze wilden beginnen met blussen werd vastgesteld dat er te weinig druk op het water was.

De meegebrachte stoompomp kreeg men slechts na enkele pogingen in gang en toen bleken de slangen niet lang genoeg om bij de vuurhaard te geraken. De tweede stoompomp van de pompiers was onbeschikbaar.

Dankzij een pomp van de heer Stracké van het

De brand van de St.-Pieterskerk op 14 augustus 1896. Het was niet de eerste, maar wel de laatste keer dat de rode haan zich meester maakte van onze oude kerk. Na de brand bleven slechts de muren over; de toren die ten dele dagtekende uit 1478 was onbeschadigd. (Uit: Marcel R. H. Vanalderweireldt, Oostende, De memoires van een stad)

"Hôtel d'Allemagne", en de uiteindelijk toch goed draaiende pomp van de pompiers, kon er tenslotte toch nog serieus geblust worden. Het kerkschip kon echter niet meer gered worden en brandde volledig uit. De toren, onze huidige "Peperbusse", bleef zo goed als ongeschonden dank zij de "... ongewonen moed en stoutheid, gepleegd door kapitein Vanderstappen." Deze was heel snel ter plaatse gekomen met een piket soldaten uit de kazerne. Om de brand juist te kunnen situeren was hij in de toren geklommen en had daar een houten schutsel verwijderd, dat als bescherming rond het horlogeraderwerk aangebracht was en reeds begon te branden.

Vele burgers hebben toen met reëel levensgevaar een groot deel van de waardevolle voorwerpen uit de kerk gesleept.

Men heeft echter niet kunnen verhinderen dat een schilderij van Philippe de Champagne, dat het hoofdaltaar sierde, evenals de preekstoel en het orgel ten prooi vielen aan de vlammen.

Verschillende schilderijen waren op dat ogenblik reeds geruime tijd uit de kerk weggenomen ter restauratie door de schilder Permeke.

Ook het prachtige praalgraf van Koningin Louise-Marie, dat zich nu in de koninginnekapel van de huidige Sint- Petrus en Pauluskerk bevindt, kon onbeschadigd gered worden.

Het kerkgebouw was verzekerd voor 220.000,-Fr en ook het meubilair was voldoende verzekerd.

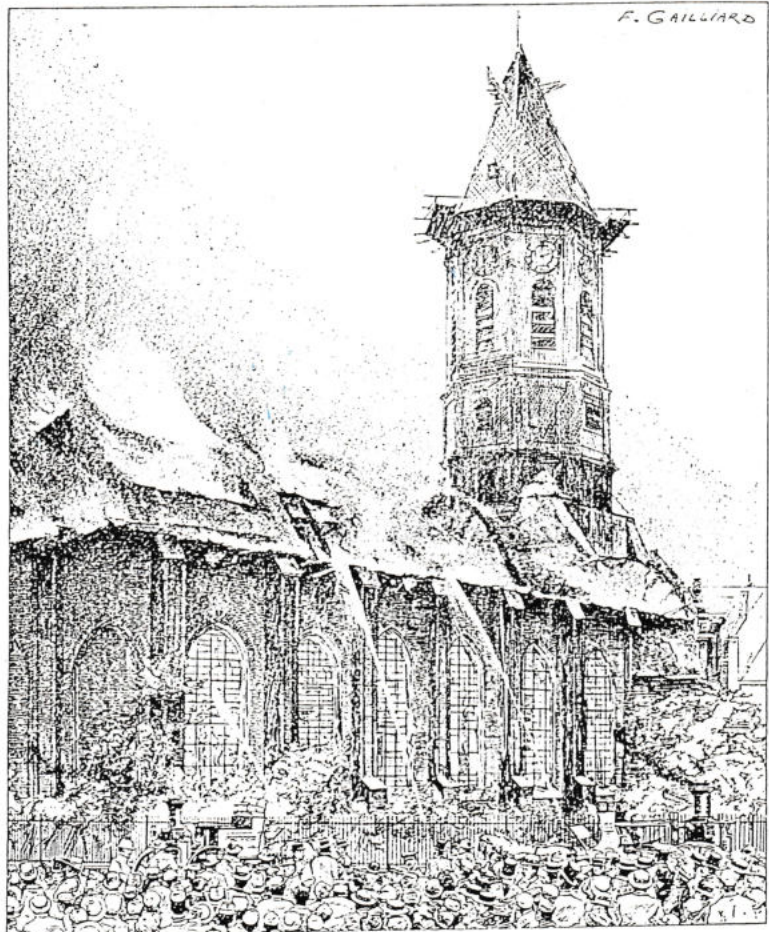
Zeer snel werd begonnen met het bouwen van een noodkerk ten noorden van de afgebrande, op de grond van het oude kerkhof.

Deze voorlopige kerk werd officieel ingewijd op 22.11.1896.

Toen was reeds voorzien dat de nieuwe kerk geheel afgezonderd zou komen te staan van de overgebleven toren, waardoor verschillende huizen in de omgeving afgebroken zouden moeten worden.

Bronnen:

- DUINENGALM van 22.8.1896
- DUINENGALM van 19.9.1896
- L'ECHO D'OSTENDE van 20.8.1896
- L'ECHO D'OSTENDE van 22.11.1896
- L'ECHO D'OSTENDE van 24.11.1896

Oostende. 1896. Brand van de Sint Pieterskerk. Icon. nr. 1006
(Uit Verbouwe, Iconografie van het arrondissement Oostende)

Kunstenaar Pierre Claes, in Oostende wel bekend niet alleen als kunstenaar maar ook als nooit aflatende stuwende kracht achter de "Peperbusse Sociëteit", die ijvert voor de instandhouding van de toren, de verdere uitbouw van het kleine maar zeer mooie museum binnenin de toren en de verdere restauratie ervan zowel langs binnen als langs buiten (o.a. "Het Vagevuur") deelde mee dat er op 14 augustus a.s. een manifestatie zal gebeuren rond de "Peperbusse" en dat hij met het stadsbestuur onderhandelt over een soort klank- en lichtspel dat in de maand september waarschijnlijk opgevoerd zal worden. Dit jaar zal het museum in de toren uitzonderlijk open zijn van 15 juli tot 15 augustus, dagelijks behalve zondag en maandag, van 10 tot 12.30 en van 14.30 tot 18 u.

Een buitenkans voor iedereen die de toren nog niet van binnen gezien heeft!!

KIEKJES, KOETJES & KALFJES

MET F.T.G. OVER ZEE: LONDON-REIS 23 t.e.m. 25 augustus 1996

Bezienswaardigheden: de Koninklijke Wacht, beroemde pleinen, Hyde Park met Speakers' Corner, de Thames, Houses of Parliament met Big Ben, Westminsterabdij en -kathedraal, Trafalgar Square, de Towerbridge en -burcht, enz.

Verder: Greenwich met de nulmeridiaan, het interessante museumschip HMS Belfast, het boeiende museum voor wetenschappen, de National Gallery, kunst en geschiedenis ... bijna te veel voor drie dagen.

Vrije tijd is er ook voorzien voor wie wil kuieren, per se nog iets anders wil bezoeken of wil winkelen in vb. Harrods, het wereldberoemde warenhuis waar je alles kunt kopen of bestellen. Hotel: in het hart van London tussen vele bekende gebouwen.

Kostprijs: 9.100 BEF (max. 50 deelnemers), éénpersoonskamer + 500 BEF.

Alle maaltijden in de prijs begrepen.

Praktisch: - inschrijven door 2.000 BEF voorschot over te schrijven op rekeningnummer 833-4515419-36 van KOR, Orchideelaan 10, 8400 Oostende met de vermelding Londonreis. Het saldo moet voor 1 juli vereffend zijn.

- Verzameling op vrijdag 23 augustus om 7.45 uur in de Jetfoil-terminal van het Oostendse station. Terug op zondagavond 25 augustus om 23.45 uur.

Het wordt gegarandeerd aangenaam en interessant. Meer inlichtingen bij de organisatoren: Jaak Fonteyne, Orchideelaan 10, 8400 Oostende (tel/fax: 059/ 70 07 78)
Jozef Bonte, Keuvelhoekstraat 85, 8300 Knokke (tel. 050/ 60 04 10 - 059/55 96 50)

Noot: KOR werkt ook aan een ééndagsreis naar Engeland!

STADHUISNIEUWS

Voor een periode die eindigt op 31.12.2000 wordt de COMMISSIE VOOR TOERISME EN FEESTEN opgericht en als volgt samengesteld:

1. Voorzitter = Schepen voor Toerisme.
2. Secretaris = Hoofd vzw Toerisme Oostende.
3. Leden:
 - a) fracties (SP 3, CVP 1 + schepen TO, VLD 1)
 - b) partic. sector: 6 leden van de Raad van Bestuur vzw Toerisme Oostende
 - c) socio-cult. sector: KRO (2) - jeugdraad (2) - seniorenadviesraad (2)
4. Waarnemers fracties: VL. BL (1), VU (1), DEMO (1), AGALEV (1), OBL (1), WOW (1)

FLAMENCO IN WOORD EN KLANKEN (vrijdag 9 februari 1996)

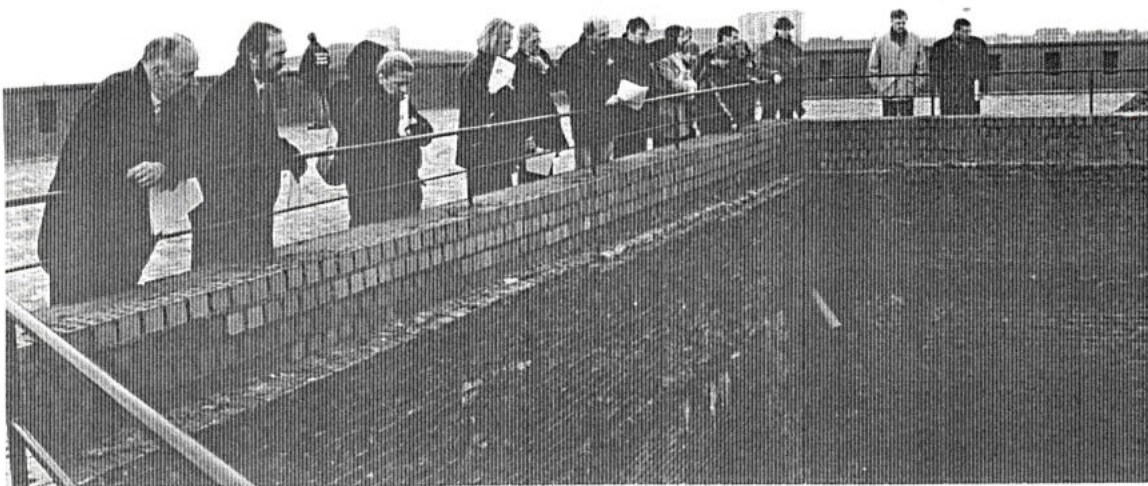
Gezicht op de Open-Haardzaal in "Wijkcentrum 't Kasteel", Zandvoorde

LEDENDAG "STICHTING VLAAMS ERFGOED": BEZOEK FORT NAPOLEON

Op zondag 3 maart 1996 was er ledendag van de Stichting Vlaams Erfgoed, een gloednieuwe vereniging die als eerste activiteit een bezoek voor haar leden organiseerde aan het door haar ondersteunde project: de restauratie van het Fort Napoleon in Oostende. Personaliteiten en persmensen werden door de Oostendse gidsen Dirk en Marc rondgeleid.

Aan het trapje herkent u al dan niet: Vlaams Minister Martens, Gedeputeerde Defreyne, Burgemeester Goekint, Schepen Lambert en gids Dirk.

Aan de veiligheidsreling: Gedeputeerde Peuteman, Federaal Minister Vande Lanotte, Hoofd Toerisme Oostende Declerck en gids Marc.

MERCATOR

Op zaterdag 20 mei 1995 hield ere-commandant Roger Ghys voor onze kring een boeiende uitzetting over "Het leven aan boord van de Mercator".

We ontftuselden hem volgend zeemansrijmpje:
RED IN THE MORNING
SAILOR'S WARNING
RED AT NIGHT
SAILOR'S DELIGHT (er moet toch geen tekeningetje bij zeker?)

Van een doorwinterde zeeman nog volgend nemotechnisch middelje voor zeiltochten in het Caraïbische gebied buiten het Taifoon-seizoen:
JUNE too soon -
JULY don't try
AUGUST don't trust -
SEPTEMBER remember -
OCTOBER all over ...

NATIONALE GIDSENDAG TURNHOUT, ZONDAG 6 OKTOBER 1996

Voormiddag:
ontvangst (9.30 uur) met receptie in Kempens Onthaalcentrum 't Steentje. Aansluitend (10.15 uur) een geleid bezoek aan het Kempense Taxandriamuseum in Turnhout.

Middagmaal:
(12.15 uur): gastronomisch Kempisch diner (drank n.i.)

Namiddag:
Geleide bustocht (14.15 uur) langs de "kolonies" Merksplas, Wortel gevolgd door een geleid bezoek aan de St.-Catharinakerk (16de eeuwse glasramen) in Hoogstraten; verder een geleide wandeling (16.15 uur) door de enclave Baarle-Hertog-Nassau.
Ten slotte nagenieten in "De Oude Eik" (lunch + Kempens gebak)

Deelname:
inschrijven via het secretariaat van "Lange Nelle" door overschrijving van 1.500 BEF (rek. nr. zie vooraan dit blad) voor 01.09.1996 met vermelding: "Turnhout 6.10 ... personen".

THERMAE PALACE HOTEL

Een reeks van 6 mooie post- of ansichtkaarten met als onderwerp het Thermae Palace Hotel is te koop aan de balie van het hotel tegen de prijs van 50 BEF.

DUIZEND BOMMEN EN GRANATEN!!!

BOEMMM!!!! Een zware ontploffing verscheurde op een rustige mooie namiddag ons gedroom over vrijheid en straatspel. Wat mocht het zijn? Onmiddellijk na het belsignaal naar buiten... op zoek naar informatie. Weldra deed de mare de ronde: "Er was een munitieschip ontploft aan de "Kaaie" waar de geallieerde schepen dag en nacht materiaal en manschappen aanvoerden.

Veel later, dank zij de gidsencursus, heb ik de waarheid vernomen: "Het waren vier Engelse Snelboten die ontploft waren tijdens het tanken (sigaretje?)".

's Avonds ben ik er dan met mijn vader naartoe getrokken: het troosteloze beeld van de huizen op de Visserskaai staat me nog steeds voor ogen en ook de hoge prikkeldraadversperringen rond het dok en de massa - toen al - "ramptoeristen". In het Domein Raversijde liggen enkele geschenkjes van de ontmijningsdienst van de Zeemacht. Eén ervan is een Duitse torpedo, die gereed zat in de lanceerbuis van een voor de kust gekelderde S(chnell)boot.

Wat zijn nu snelboten en torpedo's?

De bouw van snelboten is begonnen in WO I voor de goedkopere jacht op duikboten.

Dat die Engelse Snelboten hemelwaarts vlogen is vooral te danken aan het gebruik van benzine voor afgedankte vliegtuigmotoren.

Over de huidige Snelboten in dienst bij de Bundesmarine vernamen we het volgende: die "S-boote" zijn gebouwd in hout, uitgerust met dieselmotoren. Ze kunnen een max. snelheid halen van 81 km/uur en verbruiken dan 17 liter mazout per ... minuut.

In 3 uur wordt een motor vervangen en elk der 39 bemanningsleden heeft verscheidene specialiteiten zodat ze elkaar kunnen vervangen. Er is slechts één bed per twee man; in een duikboot maar één per drie!

TORPEDO

In WO II werden er gemaakt die tot 450 kg springstof bevatten, vooraan in de neus waar een ontstekingsmechanisme werd ingeschroefd. Binnenin zitten: een bezinemotor, de nodige brandstof, perslucht, olie en water voor de koeling. Het geheel wordt gecommandeerd door een magnetisch en een gyroscopisch kompas die koerscorrecties aanbrenge via de roeren.

Doordat de twee schroeven op één as tegengesteld draaien, tolt de torpedo niet om zijn lengteas en wordt ook minder schuim gevormd.

Nog in WO II werden allerlei "verbeteringen" aangebracht zoals geruisopsporende torpedo's of zo ze hun doel misten, torpedo's die begon-

nen cirkels te beschrijven in een bepaalde zone, op zoek naar het doel. Ook waren er die vanop afstand bestuurd werden, hetzij via draden, hetzij telegeleid (nu via satellieten?). Normaal "varen" ze 2 tot 3 meter diep.

De Italianen stuurden bemande torpedo's tot dicht bij het doel waarna een kikvorsman terugwom of terugvoer op een ander "stuk". Het lanceren van torpedo's gebeurt vanuit vliegtuigen, oppervlakteschepen, duikboten en zelfs vanuit bunkers. Thans zijn er ook met elektrische motoren en de snelheid loopt op tot 60 km/uur en meer en de prijs tot een klein miljoen per stuk. Volgens de Conventie van Genève moeten ze, bij niet treffen, zinken na 15 km vaart.

(Jaak Fonteyne)

DE OOSTENDSE COMPAGNIE OF VIER KEER STOKVIS PER WEEK

Het gebeurt niet zo vaak dat er aan de andere kant van de wereld tentoonstellingen worden georganiseerd over Vlaanderen. En toch: momenteel loopt in de Britse kroonkolonie Hongkong een expositie over de Oostendse Compagnie, die vanaf de 18de eeuw verschillende thee-missies ondernam naar Zuid-China. N.a.v. de Honkongse tentoonstelling is ook een prachtig boek verschenen over de Oostendse

Compagnie: **Tea Time in Flanders** (Gent, Ludion Press) (uit: De Morgen, vrijdag 17 mei 1996, blz. 32) (redactie)

FREUNDE...

Herinnert u zich nog het aandoenlijke "kiekje" van Omer S. en toeriste Frau Erni Engeler uit Winterthur (Gidsenblad jg. 7 nr. 4 - 1995 p. 181)?

Hier volgen enkele woorden uit Der Schweiz:

Sehr geehrter Herr Omer,

*Ganz herzlichen Dank für das interessante
Büchlein von unserer schönen Schweiz.*

*Ich bin glücklich dass es mein Vaterland
ist.*

*Aber auch Ihre Heimat is sehr schön, hat
sovieel Sehenswertes und das grosse Meer.*

*Ich freue mich immer nach Belgien zu
gehen und schöne Tage met der lieben Rita
zu verbringen.*

*Unvergesslich ist mir auch die liebe
Begegnung mit Ihnen, unser Gespräch und
der feine Kuchen freut mich heute noch.*

*Alle Gute uns liebe Grüsse aus der Schweiz
von*

Ihrer Frau Erni

*Sehr geehrter
Herr Omer,*

*Ganz herzlichem Dank
für das interessante
Büchlein von unserer
schönen Schweiz.
Ich bin glücklich,
dass es mein Vater-
land ist.*

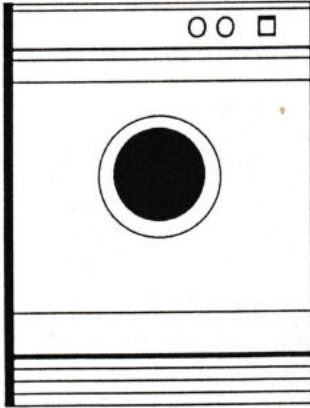
*Aber auch Ihre Hei-
mat is sehr schön,
hat soviel Sehens-
wertes und das
grosse Meer.*

*Ich freue mich immer
nach Belgien zu gehen*

*und schöne Tage
mit der lieben Rita
zu verbringen.
Unvergesslich ist
mir auch die liebe
Begegnung mit
Ihnen, unser Gespräch
und der feine
Kuchen freut mich
heute noch.*

*Alles Gute und
liebe Grüsse aus
der Schweiz von
Ihrer Frau Erni,*

GLORIA

WASAUTOMATEN - KOELKASTEN
DROOGAUTOMATEN - AFWASMACHINES

Gistelsesteenweg 29

Torhoutsesteenweg 406

OOSTENDE

• TEL. 059 / 70 52 74

AGENCE N.V.

CHRISTINASTRAAT 61 - 8400 OOSTENDE

Het Agentschap met meer dan 40 jaar ervaring

Bel ons voor een vrijblijvend gesprek

Verkoop: 059/55.10.55

Verhuur: 059/55.10.66

Syndic: 059/55.10.88

Beheer: 059/55.10.76

Verzekering: 059/55.10.77

BELEGGINGEN

KREDIETEN

VERZEKERINGEN

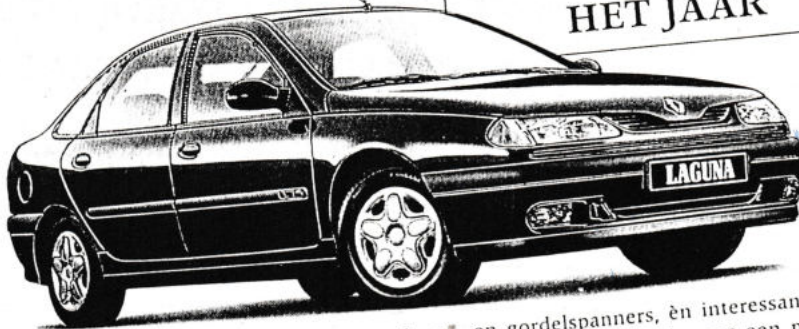
KANTOOR GUIDO DANNEEL

- SINT-CATHARINAPLEIN 27 - TEL. 059/51.51.76 - FAX 059/51.24.48
- STOCKHOLMSTRAAT 39 - TEL. 059/70.46.62

8400 OOSTENDE

RENAULT NEWS

VERKOZEN TOT
GEZINSWAGEN VAN
HET JAAR

Als een VTB-VAB jury van gezinnen, kinderen en autojournalisten unaniem de Renault Laguna tot Gezinswagen van het Jaar kiest, komt dat omdat ze de ruimte, het rijplezier en het ongeëvenaard comfort voor de passagiers zo op prijs stelden. Maar ook de extra veiligheid dankzij een versterkte kooi, dwarsbalken en gordelspanners, en interessante kostprijs per kilometer. Maak eens een proefrit met uw gezin: wedden dat de Renault Laguna ook uw Gezinswagen van het Jaar wordt?

RENAULT LAGUNA.

Vanaf 593.000 F RTW (prijs op 05.07.94).

LAGUNA. NIET ALLEEN BESTUURDERS HOUDEN VAN AUTO'S.

N.V. AUTOBEDRIJF VERMEIRE

Torhoutsesteenweg 693

8400 OOSTENDE

Tel. 059 / 70 51 47 - Fax 059 / 80 83 06

RENAULT
EEN EIGEN MANIER
VAN LEVEN

Opgelet ! Geldigheid van prijs nakijken en zo nodig aanpassen.

je eerste stappen
in de
bankwereld.

AXION

12-17

Gemeentekrediet
van België NV

THIERRY
BEUSELINCK

A. Pieterslaan 90

8400 Oostende

Tel. (059) 70 79 38

NU JE FINANCIËEL ONAFHANKELIJK WORDT, KIES JE EEN PARTNER
DIE JE DE MEEST COMPLETE FORMULE BIEDT - AXION (12-17)

Agentschap Petit Paris

Elke dag: 9.00 - 12.15 uur

13.45 - 17.30 uur

Zaterdag: 9.00 - 12.15 uur

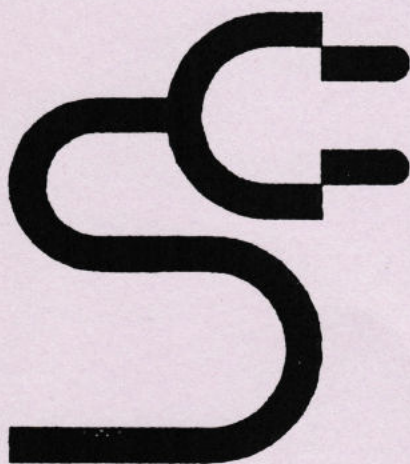
**SPECIAAL ELECTROZAAK
MET DIENST NA VERKOOP**

Torhoutsesteenweg 171 / 173 - 8400 Oostende

Tel. (059) 70 41 19

Fax (059) 80 63 85

BTW 416.811.869

B.V.B.A.

STEVEN COMFORT

B. & C. Nuytten N.V.

UITVAARTVERZORGING - FUNERARIUM

HET UITVAARTKONTRAKT IS
DE ABSOLUTE **ZEKERHEID** DAT UW
BEGRAFENIS OF CREMATIE ZAL UITGEVOERD
WORDEN VOLGENS **UW WENSEN** EN DAT
UW FAMILIE ACHTERAF **GEEN FINANCIËLE**
BESLOMMERINGEN HEEFT.

Torhoutsesteenweg 88 (h)
8400 Oostende (Petit Paris)
tel. 059 - 80 15 53
fax. 059 - 80 92 39
